

Výročná správa za rok 2003

č. MK-1304/2004-700

Organizácia: LITERÁRNE INFORMAČNÉ CENTRUM

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Typ hospodárenia: Príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: MK SR, Nám. SNP 33, veľká zasadačka č.m.236

Čas konania verejného odpočtu: 27.4.2004 o 10.00 hod.

Výročná správa je na internetovej stránke MK SR: www.culture.gov.sk/odpocety/lic.rtf

Výročná správa je na internetovej stránke organizácie: www.litcentrum.sk

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Sídlo: BRATISLAVA, Námestie SNP 12

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Forma hospodárenia: Príspevková organizácia

Riaditeľ: prom. fil. Alexander HALVONÍK

Členovia vedenia:

Vedúci literárneho oddelenia:

Mgr. Anton BALÁŽ

Vedúci oddelenia zahraničných aktivít:

Mgr. Miroslava VALLOVÁ

Vedúci odd. informatiky:

Mgr. Andrej MATUŠKA

Šéfredaktor SLNIEČKA:

Prof. PhDr. Ondrej

SLIACKY, CSc.

Šéfredaktorka KNIŽNEJ REVUE:

PhDr. Margita BÍZIKOVÁ

Vedúca finančného oddelenia:

Soňa TREŠČANSKÁ

Telefón: 02/529 64 475

Fax: 02/529 64 563

e-mail: lic@litcentrum.sk

adresa internetovej stránky organizácie: www.litcentrum.sk

Hlavné činnosti

Podľa článku 1 zriaďovacej listiny číslo MK 1352/1999-1 zo dňa 11. 6. 1999 je Literárne informačné centrum *konceptným a dokumentačným pracoviskom v oblasti pôvodnej literárnej tvorby v Slovenskej republike i slovenskej literárnej tvorby v zahraničí. Buduje informačnú databázu v tejto oblasti, sleduje a dokumentuje slovenskú literatúru doma a vo svete. S cieľom propagovať a šíriť slovenskú literatúru spolupracuje s potenciálom domácich a zahraničných spolupracovníkov, najmä prekladateľov a vydavateľov. V záujme šírenia slovenskej literatúry vo svete zabezpečuje štipendijné pobyty prekladateľom zo zahraničia v Slovenskej republike. Spolupracuje so zahraničnými vydavateľmi a inštitúciami pri podpore vydávania diel slovenských autorov v zahraničí. V spolupráci s domácimi i zahraničnými kultúrnymi subjektmi usporadúva propagačné prezentácie autorov a diel slovenskej literatúry v zahraničí. Organizuje expozíciu Slovenskej republiky na vybraných medzinárodných knižných veľtrhoch a výstavách v zahraničí. Vydáva periodiká a knižné publikácie reflektujúce slovenskú literatúru, ktorých časť určená na propagáciu vychádza aj vo svetových jazykoch. Vykonáva sprostredkovateľské a agentúrne služby v oblasti literárnej tvorby. V oblasti svojej činnosti poskytuje informácie pre potreby štátnej propagácie Ministerstvu kultúry SR, orgánom štátnej správy a kultúrnej verejnosti.*

Hlavná činnosť Literárneho informačného centra je zameraná na propagáciu a šírenie slovenskej literatúry s dôrazom na zahraničie, na kompletizáciu informácií o spisovateľoch, dielach, spisovateľských organizáciách, literárnych podujatiach, slovenskej knižnej produkcii, knižnej kultúre a slovenskom literárnom živote.

Publikačná činnosť sa orientuje na vydávanie odbornej periodickej a neperiodickej tlače (časopisy a odborné knižné tituly) v slovenčine a v cudzích jazykoch. LIC spracúva a sústreďuje informácie o slovenskej literatúre a prostredníctvom vlastného internetového informačného systému (projekt LINDA – literárna informačná databáza) poskytuje informácie odbornej (prekladatelia, vydavatelia, slovakisti, školy a univerzity doma i v zahraničí, katedry slovakistiky na zahraničných univerzitách, prekladatelia, kultúrne inštitúcie) a kultúrnej verejnosti. Rozvíja kontakty a spoluprácu so zahraničnými vydavateľstvami, prekladateľskými, spisovateľskými a kultúrnymi organizáciami a osobnosťami, organizuje semináre, konferencie, prezentácie a špecializované literárne programy a diskusie o slovenskej literatúre a jej prekladoch do cudzích jazykov, pričom využíva širší okruh domácich odborníkov. Činnosti Literárneho informačného centra sa sústreďujú najmä na zabezpečenie týchto aktivít:

- Budovanie informačnej databázy o slovenskej literatúre
- Medzinárodné knižné veľtrhy s prezentáciou najnovších trendov v slovenskej literatúre a knižnej kultúre a rokovania so zahraničnými vydavateľmi o možnostiach a realizácii knižných vydaní diel slovenských autorov v príslušných krajinách
- Vytváranie účinného systému podpory vydávania prekladov slovenskej literatúry v zahraničí
- Podpora zahraničných prekladateľov a slovakistov poskytovaním kvalitných odborných materiálov a štipendií pre prekladateľov
- Spolupráca so zahraničnými prekladateľskými organizáciami a vydavateľmi

Popri hlavných činnostiach LIC zabezpečuje:

- Prezentáciu autorov a diel slovenskej literatúry najmä v zahraničí, organizovanie seminárov, konferencií a diskusných stolov o slovenskej literatúre a prekladoch do cudzích jazykov
- Vydávanie periodických publikácií - mesačník pre deti a mládež Slniečko, dvojtýždenník o nových knihách Knižná revue, občasník Slovak Literary Review (v nemčine a angličtine resp. v iných jazykových mutáciách pre zahraničie)
- Vydávanie neperiodických publikácií odborného charakteru (dejiny Slovenska, dejiny slovenskej literatúry)
- Vypracúvanie odborných textov a materiálov zameraných na propagáciu a prezentáciu slovenskej literatúry
- Propagáciu, prezentáciu a šírenie odborných informácií o slovenskej literatúre na internete prostredníctvom informačného systému LINDA (Literárna informačná databáza)
- Odborné, analytické, poradenské a iné výstupy pre MK, orgány štátnej správy a EÚ.

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHĽAD ORGANIZÁCIE

2.1. Poslanie Literárneho informačného centra

Literárne informačné centrum je príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry, ktorej základným poslaním je dokumentovať dostupné odborné, osobnostné, inštitucionálne, hodnotové a materiálne fakty, ktoré tvoria súčasť slovenského literárneho života; ich koncepčným a systémovým využívaním podporovať šírenie najvýznamnejších a najkvalitnejších diel a propagovať autorov najnovšej knižnej produkcie. Táto činnosť je súčasťou štátnej propagácie Slovenska v zahraničí ako vyspelej krajiny s bohatou históriou

a kultúrou. Súčasne prispieva k obohateniu literárneho života na Slovensku a kvality recepcie slovenskej literatúry.

Užívateľmi výsledkov činnosti LIC je odborná a široká kultúrna verejnosť doma a v zahraničí. Užívateľmi sú osoby profesne orientované na literatúru doma i v zahraničí (akademickí a vedeckovýskumní pracovníci, študenti, literárni historici a kritici, prekladatelia, slovakisti z celého sveta, zahraniční vydavatelia) a v neposlednom rade aj orgány štátnej správy SR v oblasti kultúry, veľvyslanectvá SR a Slovenské inštitúty pri slovenských zastupiteľských úradoch a spolky krajanov v zahraničí, pre ktoré LIC poskytuje odborné expertízy, posudky, konzultácie a podľa možností aj nevyhnutnú knižnú a časopiseckú literatúru. LIC vystupuje aj ako partner zahraničných kultúrnych inštitúcií a oficiálnych miest, ktoré žiadajú o informácie z oblasti slovenskej literatúry.

2.2. Strednodobý výhľad organizácie

Smerovanie činnosti Literárneho informačného centra v roku 2004 a ďalších rokoch

V LIC bude naďalej prebiehať transformácia na moderné informačné centrum slovenskej literatúry s dosahom na domáce prostredie i na zahraničie. V tomto zmysle sa organizácia bude koncentrovať na ďalšie rozširovanie a prehĺbovanie dokumentácie súčasného literárneho procesu (diela, autori, literárne udalosti, inštitúcie, médiá) a na šírenie informácií o slovenskej literatúre doma i v zahraničí.

Budovanie databázy o slovenskej literatúre

Elektronická interaktívna databáza o slovenskej literatúre obsahuje predovšetkým údaje bibliografického, biografického a faktografického charakteru v tvare, ktorý umožní produkciu rôznych typov účelových informačných materiálov a súčasne umožní prepojenie (on line, off line) s existujúcimi domácimi a zahraničnými databázami príbuzného charakteru. Zber dát a konfigurovanie jednotlivých entít, subsystémov a výstupov sa uskutočňuje vlastnými kapacitami (redakcia Knižná revue, literárne oddelenie, oddelenie zahraničných aktivít, externí spolupracovníci a externé zdroje). Zdroje informácií sú vydateľské a distribučné aktivity, literárne podujatia, tlač a masmédiá. Hlavným cieľom je relatívne úplná dokumentácia aktuálneho literárneho diania (najmä vychádzajúce knihy a ich ohlas v kritike, publicistike a verejných prezentáciách), využiteľná na propagáciu pôvodnej literárnej tvorby a ďalšie úlohy štátnej kultúrnej politiky. Časť databázy sa vytvára vo svetových jazykoch (angličtina, nemčina, francúzština). Práve táto oblasť bude ťažisková pre sprostredkovanie informácií o slovenskej literatúre v zahraničí. Bude si vyžadovať stabilizáciu prekladateľského zázemia, ako aj starostlivé budovanie siete spolupracovníkov v zahraničí. Databáza (okrem špecializovaných súborov) je prístupná širokej verejnosti na internete (očakávame vyše 1 mil. návštev ročne zo všetkých krajín a oblastí sveta). Rátame s postupným uplatňovaním marketingových foriem sprístupňovania informácií a zvyšovaním adresnosti služieb tejto databázy pre verejnosť. V tejto súvislosti sa bude rozvíjať aj marketizácia, reklama a medializácia služieb v nadväznosti na medializáciu autorov a diel.

Propagácia a šírenie slovenskej literatúry v zahraničí

Okrem šírenia informácií o slovenskej literatúre v zahraničí prostredníctvom internetu a adresných informácií určených predovšetkým slovakistom a slovakistickým pracovníkám LIC bude zabezpečovať úlohy štátnej propagácie najmä týmito formami:

- skvalitňovaním účasti na medzinárodných knižných veľtrhoch (6) s celoštátnou expozíciou nových kníh a so sprievodnými programami orientovanými na propagáciu konkrétnych kníh a autorov;
- cielenejšími prezentáciami v zahraničí (verejné čítanie, prezentácia autorov a nových titulov, propagačný program) ;
- podporou prekladov slovenských diel formou štipendií zahraničným spolupracovníkom;

- sústavnejším vyhľadávaním vydavateľov prekladov slovenskej literatúry v zahraničí;
- podporou vydávania prekladov slovenských autorov v zahraničných vydavateľstvách a zvýšením ich počtu;
- prehĺbovaním spolupráce so zahraničnými inštitúciami a médiami pri propagácii slovenskej literatúry;
- cieľným prekladaním základných diel o slovenskej literatúre (dejiny slovenskej literatúry) a informačných materiálov do cudzích jazykov a ich sprístupňovanie na zahraničnom knižnom trhu.

V tejto oblasti bude LIC ďalej vyvíjať úsilie na zvýšenie adresnosti analyzovaním prostredia, pre ktoré sú informácie a podujatia určené, a vyhodnocovaním ich dosahu na cieľové skupiny používateľov.

Vydávanie periodických a neperiodických publikácií

LIC bude vydávať tieto periodiká, orientované najmä na dokumentáciu a propagáciu pôvodnej slovenskej literatúry doma i v zahraničí: Knižná revue, Slovak Literary Review, Slniečko. Vydávanie neperiodických publikácií sa bude orientovať predovšetkým na prierezové diela o slovenskej literatúre (dejiny slovenskej literatúry) v slovenčine s možnosťou jazykových mutácií a adaptácií (angličtina, francúzština, nemčina, španielčina) na propagačné využitie.

Informačný servis pre ústredné orgány štátnej správy

LIC bude dodávať aktuálne informácie prierezového charakteru z oblasti literatúry a knižnej kultúry pre orgány štátnej správy, predovšetkým pre MK SR, MZV SR a zastupiteľské orgány v zahraničí pre potreby štátnej propagácie a propagácie slovenskej kultúry v súvislosti s integráciou Slovenska do EÚ.

Nastávajúci rok sa organizácia zameria najmä na stabilizáciu pracovníkov a konsolidáciu pracovísk tak, aby sa synergicky spolupodielali na celkovom zvyšovaní kvality i rozsahu služieb. Zo strednodobého výhľadu stoja pred organizáciou najmä tieto úlohy:

a/ Zvýšiť aktivitu na doteraz obsadzovaných šiestich európskych medzinárodných knižných veľtrhoch najmä premyslenou prezentáciou nových diel, nadväzovaním nových vydavateľských a prekladateľských kontaktov, dôslednejším prieskumom trhu príslušných krajín a cielenejšou prípravou informačných materiálov v cudzích jazykoch so zreteľom na vydavateľské a čitateľské prostredie v konkrétnej krajine; perspektívne, v súlade s finančnými možnosťami LIC orientovať sa aj na veľtrhy v Rusku, Francúzsku a na Balkáne, na ktorých sme sa doteraz nezúčastňovali.

b/ Vydať v spolupráci so zahraničnými vydavateľmi kvalitné dejiny slovenskej literatúry (v rozsahu asi 20 AH) v nemčine, angličtine, francúzštine, španielčine a taliančine (každý rok v jednom z uvedených jazykov), ktoré budú slúžiť predovšetkým katedrám slavistiky a slovistiky na zahraničných univerzitách, odborníkom a širšej kultúrnej verejnosti v zahraničí; spolu so zabezpečením vydávania prekladov slovenskej literatúry v zahraničí (12-15 titulov ročne) a ďalšími aktivitami vytvoriť predpoklady na postupné etablovanie slovenskej literatúry v európskom a svetovom kultúrnom dedičstve ako jeho trvalej a neodmysliteľnej súčasť.

c/ V nasledujúcich 2 – 3 rokoch sprístupňovať komplexné informácie v slovenčine a svetových jazykoch o slovenskej literatúre, jej tvorcoch a knižnej kultúre na Slovensku na internetovej stránke v súlade s projektom LINDA (literárna informačná databáza) pre odborníkov a širokú kultúrnu verejnosť doma i v zahraničí.

d/ Skvalitniť výber vydávaných teoretických a literárnohistorických odborných titulov pravidelným vydávaním aspoň jedného titulu v jednotlivých edíciách (Portréty, Pramene, Eseje) spolu s vydávaním odborných časopisov. V súčasných podmienkach v časopise Knižná revue vydávať prílohu Literika s kritickým hodnotením ročnej knižnej produkcie po jednotlivých žánroch a v závislosti od finančnej situácie vytvárať nové platformy na literárnokritickú reflexiu súčasného literárneho procesu a na oživenie literárneho života na Slovensku. Ďalšou pravidelnou prílohou Knižnej revue bude Spravodaj LIC (2x ročne) a Index, ktorých anotácie boli uverejnené v bežných číslach KR.

e/ V jednotlivých pracovných činnostiach dôslednejšie presadzovať manažérske prvky s cieľom zvýšiť účinnosť a marketingovú adresnosť poskytovaných informácií a služieb.

f/ Rozšíriť medializáciu produktov LIC s cieľom sprístupniť informácie o slovenskej literatúre širšiemu okruhu potenciálnych záujemcov a skvalitnením informovanosti dosahovať aj vyššiu kvalitu recepcie literatúry.

g/ Skúmať možnosti prepojenia marketingových a manažérskych aktivít v oblasti literatúry s aktivitami slovenských priemyselných a obchodných organizácií etablovaných v zahraničí s cieľom využiť ich propagačný potenciál aj na propagáciu kultúry.

h/ Popri existujúcich zahraničných kontaktoch orientovať sa aj na získanie nových kontaktov na regionálnej úrovni (V4, regionálne organizácie, nadácie a fondy) rozširujúcich záber uplatnenia slovenskej literatúry v zahraničí.

2.3 Personálne predpoklady

Literárne informačné centrum má v súčasnosti stanovený limit zamestnancov 31 osôb. Stav pracovníkov a vedúcich pracovníkov je v súčasnosti stabilizovaný. Kvalifikačná štruktúra pracovníkov je takisto stabilizovaná a na zodpovedajúcej úrovni. Mladí odborní pracovníci, ktorí majú predpoklady na ďalší odborný rast, majú možnosť zvyšovať si kvalifikáciu doktorandským štúdiom, od ostatných sa bude vyžadovať skvalitňovanie jazykovej prípravy. Príslušní zamestnanci budú podľa potreby navštevovať kurzy počítačovej techniky a zabezpečiť sa permanentné doškoľovanie pracovníkov z finančného a materiálneho oddelenia v súvislosti s novoprijímanými zákonmi NR SR v tejto oblasti a zmenami, ktoré z nich vyplývajú.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Literárne informačné centrum malo kontraktom číslo MK-739/2002-700 na rok 2002 stanovené nasledujúce základné úlohy a v priebehu roka pri ich plnení dosiahlo tieto výsledky (plné znenie podpísaného kontraktu s MK SR je na internetovej stránke www.litcentrum.sk - dokumenty):

3.1. Organizovanie a zabezpečovanie účasti SR na medzinárodných knižných veľtrhoch

Na zabezpečenie účasti na medzinárodných veľtrhoch v Londýne, Bologni, Ženeve, Prahe, Varšave a Frankfurtu bolo plánovaných **4,310 000 Sk**, zvýšených (rozpočtové opatrenie MK SR č. 4) o **250 000,- Sk** na MKV Madrid (súhrn všetkých nákladov vrátane plátov zamestnancov, cestovného, nájomného na stánky, stavbu stánkov, sprievodné

doplnkové programy, reprezentačné, správna a prevádzková réžia atď. – ďalej len „vrátane všetkých nákladov“). Náklady na veľtrhy predstavovali **4,658.000,- Sk.**

Činnosť stála

Slovenskú účasť na MKV v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi dokumentuje nasledujúca tabuľka:

MKV		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Londýn	počet vydavateľov		37	41	31	38	26	26	21
	počet titulov		400	769	400	380	300	200	150
	plocha v m ²		20	20	20	20	20	8	8
Bologna	počet vydavateľov		23	21	12	16	15	17	18
	počet titulov		227	254	200	200	220	200	200
	plocha v m ²		32	32	32	32	32	32	32
Budapešť	počet vydavateľov		40						
	počet titulov		364						
	plocha v m ²		18						
Ženeva	počet vydavateľov		27		20	20	16	16	16
	počet titulov		248		200	230	300	200	220
	plocha v m ²		18		18	18	18	12	12
Praha	počet vydavateľov		48	36	35	35	38	40	42
	počet titulov		508	623	500	400	500	500	550
	plocha v m ²		60	60	60	60	72	72	72
Varšava	počet vydavateľov		41	36	30	30	30	25	26
	počet titulov		420	550	350	300	350	300	350
	plocha v m ²		40	40	40	40	40	40	40
Moskva	počet vydavateľov	23							
	počet titulov	248							
	plocha v m ²	36							
Madrid	počet vydavateľov								20
	počet titulov								300
	plocha v m ²								16
Frankfurt	počet vydavateľov	55	64	55	45	38	51	48	50
	počet titulov	650	612	705	600	450	520	560	600
	plocha v m ²	70	60	60	60	60	60	60	60
Belehrad	počet vydavateľov	26	30						
	počet titulov	342	260						
	plocha v m ²	40	40						
Záhreb	počet vydavateľov		34						
	počet titulov		260						
	plocha v m ²		15						

Súčasne s expozíciami na medzinárodných knižných veľtrhoch LIC organizovalo v celoštátnom stánku aj sprievodné akcie, koordinovalo stretnutia a rokovania, pomáhalo získavať kontakty a uzatvárať obchodné zmluvy. Súčasne informovalo o novinkách pôvodnej knižnej tvorby, vybraných tituloch z produkcie vydavateľstiev a slovenských knihách ocenených v národných a medzinárodných súťažiach .

LIC pred konaním veľtrhov vyhodnotilo formou dotazníkov záujem vydavateľov o účasť. Vydavatelia ocenili možnosť vystavovať svoju produkciu v rámci národného stánku. Väčšina z nich by si nemohla dovoliť financovanie vlastnej expozície, preto prezentácia v rámci národnej expozície je prakticky jedinou možnosťou, ako oboznámiť so svojou produkciou zahraničný trh i záujemcov o slovenské knihy a poskytnúť tak v zahraničí obraz o stave a úrovni slovenskej knižnej kultúry. Veľtrhy vytvorili aj možnosť rozvíjať spoluprácu v oblasti prekladov slovenskej literatúry do iných jazykov a kontakty so zahraničnými subjektmi, ktoré môžu rozšíriť vnímanie slovenskej literatúry v zahraničí.

Medzinárodný knižný veľtrh v Londýne 2003

Tento veľtrh je jedným z najdôležitejších kontraktačných veľtrhov v anglosaskej oblasti.

V spoločnom stánku v silnej konkurencii prezentovalo 21 slovenských vydavateľstiev na výstavnej ploche 8 m² expozíciu vyše 150 knižných titulov.

Literárne informačné centrum pripravilo 19. marca na School of Slavonic and East European Studies prezentáciu významného slovenského literáta Pavla Vilikovského, ktorý predniesol „Niekoľko poznámok na ťažko definovateľnú vlastnosť nazývanú slovenskosť“ a súčasne predstavil svoj román *Večne je zelený*, ktorý vyšiel v USA.

Po skončení veľtrhu boli všetky knižné exponáty odovzdané knižnici School of Slavonic and East European Studies Londýnskej univerzity.

Celkove možno hodnotiť našu účasť na tomto významnom anglosaskom veľtrhu ako úspešnú . V tomto teritóriu sledujeme narastanie záujmu o súčasnú slovenskú literatúru. O realizovaných sprievodných akciách prebehli aj veľmi kladné referencie v médiách. V budúcich rokoch upravíme rozpočet na tento veľtrh tak, aby bolo možné zabezpečiť viacero sprievodných akcií a vyslať na ne viac slovenských autorov.

Medzinárodný knižný veľtrh pre deti a mládež v Bologni 2003

Na tomto špecializovanom veľtrhu kníh pre deti a mládež sa slovenské vydavateľstvá zúčastňujú už od prvého ročníka v roku 1964. V slovenskom národnom stánku bolo vystavených vyše 200 titulov z produkcie 18 slovenských vydavateľstiev. Okrem národného stánku Slovensko na veľtrhu zastupovali aj stánky slovenských polygrafov a Bibiany . Pred skončením veľtrhu sme odovzdali niekoľko kníh z pôvodnej tvorby Internationale Jugend Bibliothek pre potreby ich začlenenia do prestížneho katalógu The White Ravens 2004, ktorý táto inštitúcia každoročne zostavuje.

Redaktorka časopisu Slniečko nadviazala spoluprácu s detskými časopismi z Francúzska, Talianska, Macedónie, Slovinska , Chorvátska a Španielska. Dohodli sa na vzájomných výmenách tlačových titulov, ktoré sa použijú v novom ročníku Slniečka v rozprávkovom seriáli, predstavujúcom čitateľom Slniečka detské časopisy z rôznych európskych krajín.

Celkove možno našu účasť na bolonskom veľtrhu hodnotiť ako veľmi úspešnú. Zástupcovia vydavateľstiev sa vyjadrovali veľmi pochvalne o organizačnom a odbornom zabezpečení slovenskej národnej expozície. Splnili sa nielen výstavné úlohy, ale účelná bola i pomoc pri obchodných rokovaniach a rokovaniach o vydaniach pôvodnej slovenskej literatúry v zahraničí. Treba uviesť aj mimoriadny záujem talianskych editorov o práce slovenských knižných ilustrátorov. V budúcich rokoch bude potrebné klásť dôraz na realizáciu knižných projektov v tomto teritóriu a týmto smerom orientovať aj sprievodné podujatia (pokračovať

v realizácii projektu Slnko započatom v minulých rokoch). Vydavatelia detskej literatúry vysoko oceňujú možnosť zúčastniť sa na tomto veľtrhu prostredníctvom LIC.

Medzinárodný knižný veľtrh Svět knihy Praha 2003

Veľtrh patrí medzi najvýznamnejšie stredoeurópske knižné veľtrhy, kde je tradične veľký záujem o slovenskú knižnú kultúru. Stánok v gescii LIC mal rozlohu 72 m² a bolo v ňom vystavených vyše 550 titulov z produkcie 42 slovenských vydavateľstiev.

Pražský medzinárodný knižný veľtrh sa konal tradične v secesnom Priemyslovom paláci pražského výstavniska od 24. do 27. apríla. Hlavnú tému veľtrhu *Dialóg medzi kontinentmi* napĺňalo 518 vystavovateľov (vlani ich bolo 485), z toho 285 zahraničných na ploche 3 472 štvorcových metrov. Spoločná expozícia afrického kontinentu reprezentovala knižnú produkciu 43 krajín, ale aj diela afrických spisovateľov vychádzajúce v Európe a knihy českých autorov o Afrike.

V rámci sprievodných programov slovenského stánku sa populárny slovenský spisovateľ žijúci v ČR Lubomír Feldek vyznal zo vzťahu k českej literatúre v samostatnom programe s manželkou Oľgou a dcérou Katkou, pripravenom LIC. Ako hosť sa si Feldekovi pozvali veľvyslanca SR v ČR, prozaika Ladislava Balleka. Záujem najmladšej generácie o slovenskú literatúru podnietili vydavateľstvo Buvik a mesačník Slniečko v samostatnom kontaktnom programe. V národnom stánku SR prebehla aj prezentácia vydavateľstva Dajama a jeho nových knižných titulov turistickej literatúry. V sobotu 26. apríla pripravilo LIC v spolupráci s Slovensko-českým klubom v Prahe komponované pásmo s názvom Slovensko-české dotyky. V stánku SR sa uskutočnila i autogramiáda knihy Ernesta Stredňanského, dlhoročného redaktora slovenskej redakcie Hlasu Ameriky, laureáta ceny Emmy Award, *Drsné chlapská svedčenie*.

Účasť na veľtrhu Svet knihy 2003 v Prahe hodnotili ako úspešnú vydavatelia i návštevníci. S veľmi pozitívnym hodnotením sa opäť stretla architektúra slovenského národného stánku, ktorá svojou úrovňou prispela k dobrej reprezentácii slovenskej knižnej kultúry.

Salon du Livre Ženeva 2003

Salón knihy a tlače v Ženeve je najväčším knižným veľtrhom vo frankofónnej oblasti a najväčšou kultúrnou udalosťou roka vo Švajčiarsku. Slovenský stánok hojne navštevujú krajanovia zo Švajčiarska a Francúzska. Na 17. Salon du livre Literárne informačné centrum pripravilo národnú expozíciu Slovenskej republiky na ploche 12 m² a predstavilo knižnú produkciu cca 220 titulov 16 slovenských vydavateľstiev.

V rámci veľtrhu sa pracovníci LIC spolu so zástupcami slovenských tlačiarň zúčastnili na besede so slovenskými krajanmi na pôde Slovenského pavilónu v Ženeve. Na besede odznelo mnoho zaujímavých podnetov na zintenzívnenie kultúrnych vzťahov. Krajanovia ocenili účasť Slovenska v rámci národnej expozície na Salon du livre.

Celkovo našu expozíciu treba hodnotiť veľmi pozitívne – naša účasť splnila cieľ: prezentovať slovenskú knižnú kultúru vo frankofónnej oblasti, informovať našich krajanov i potenciálnych záujemcov o najnovších knižných tituloch. Treba zdôrazniť záujem o účasť na tomto knižnom podujatí zo strany slovenských vydavateľov, ktorý bude treba rešpektovať. Veľtrh mal priaznivý ohlas medzi laickou verejnosťou a profesionálmi, ale treba zdôrazniť jeho veľkú podporu krajanmi žijúcimi nielen v okolí Ženevy.

Medzinárodný knižný veľtrh Varšava 2003

Veľtrh je významným výstavným podujatím so stredo- a východoeurópskym záberom, orientovaným hlavne na účasť bývalých postkomunistických krajín. V spolupráci so Slovenským inštitútom vo Varšave sa tu tradične organizujú sprievodné akcie s veľkým ohlasom.

Veľký je aj záujem slovenských vydavateľstiev vystavovať v národnej expozícii. Na 48. medzinárodnom knižnom veľtrhu vo Varšave – konanom v čase od 15. do 18. mája – pripravilo LIC expozíciu, na ktorej vystavovalo na rozlohe 40 m² produkciu 26 slovenských vydavateľstiev – spolu vyše 350 titulov.

Národný stánok využili na svoje rokovania zástupcovia slovenských vydavateľstiev, zahraničných knižných veľtrhov a profesionáli z oblasti knižnej kultúry. Literárne informačné centrum pripravilo počas veľtrhu niekoľko sprievodných akcií.

Dňa 15. mája sa uskutočnilo stretnutie s riaditeľkou Slovenského inštitútu vo Varšave H. Jacošovou, na ktorom sa spresnil spoločný program prezentácií a účasti na Vyšehradskom fóre. Večer sa konala prezentácia poľského vydania knihy M. Hvoreckého *Silný pocit čistoty* v Klube mladých barbarov. Dňa 16. mája sa naši autori zúčastnili na otvorení knižného veľtrhu, na Fóre malých diplomatov a nasledujúcom workshope (vystúpenia P. Rankova a A. Hykisch), popoludní sa konala prezentácia poľského vydania knihy A. Hykisch *Milujte kráľovnú* za prítomnosti autora, prekladateľa a vydavateľa knihy v Slovenskom inštitúte. Dňa 17. mája sa uskutočnilo stretnutie s riaditeľom distribučnej siete Slovanský dom, ktorý má záujem distribuovať v Poľsku knihy zo slovenskej produkcie, a dohodli sa konkrétne formy spolupráce. Odovzdanie kontaktov na slovenskú distribučnú firmu Gutenberg v Bratislave. Dňa 18. mája vystúpil v panelovej diskusii V 4 A. Hykisch a konala sa prezentácia kníh slovenských autorov, ktoré vyšli v prekladoch do poľštiny. A. Hykisch poskytol interview pre Poľské rádio a rozhovor pre denník *Rzeczpospolita*. Zo strany laických návštevníkov veľtrhu bol aj tento rok o naše knižné publikácie veľký záujem, najmä o obrazové publikácie, turistických a vlastivedných sprievodcov. S veľkým úspechom sa stretli mapové publikácie a atlasy. Po skončení veľtrhu sme knihy odovzdali Veľvyslanectvu Slovenskej republiky a Katedre slovakistiky vo Varšave.

Celkove možno hodnotiť našu účasť na varšavskom knižnom veľtrhu 2003 ako úspešnú. Vydavatelia mali vytvorené optimálne podmienky na prácu a zhodne sa pochvalne vyjadrovali o stánku a službách, ktoré sme v ňom poskytovali. V tomto teritóriu je už tradične veľký záujem o slovenskú literatúru a k rozpracovaniu ďalších projektov a realizácii rozpracovaných projektov prekladov slovenskej literatúry do poľštiny prispel i tento veľtrh. Do budúcnosti navrhujeme zvýšiť počet realizovaných sprievodných akcií najmä v rámci veľtrhu.

Medzinárodný knižný veľtrh LIBER Madrid 2003

V dňoch od 1. do 4. októbra 2003 sa na výstavisku IFEMA – Feria de Madrid, Parque Juan Carlos I konal 21. medzinárodný knižný veľtrh – LIBER 2003 so záberom na hispánsky jazykový priestor. Na tomto významnom medzinárodnom podujatí sa vďaka podpore Federación de Gremios de Editores de España predstavilo Slovensko prvý raz. Slovenský knižný stánok bol umiestnený v spoločnej expozícii kandidátskych krajín do EÚ a bolo v ňom vystavených vyše 300 titulov z produkcie 20 slovenských vydavateľstiev. Knihy boli prepravované prostredníctvom MZV SR. Dominovala tu produkcia reprezentačných kníh viacerých vydavateľstiev (Slovenský Tatran, Kalligram, AB-Art press, Knižné centrum, Ikar), ako aj tituly Literárneho informačného centra. Ďalšie panely v stánku prezentovali pôvodnú slovenskú beletristickú tvorbu, detské knihy, odbornú a umeleckú literatúru, teatrologické tituly, učebnice, slovníky a encyklopedickú literatúru, preklady, hobby knižky, vlastivedných sprievodcov a mapové publikácie. LIBER navštívila početná zostava slovenských vydavateľov a polygrafov s cieľom získať nové obchodné kontakty a oboznámiť sa s knižným trhom v Španielsku. Vydavateľov a zástupcov LIC prijal v priestoroch slovenskej ambasády aj veľvyslanec Slovenska v Madride Ján Voderadský. Pán veľvyslanec navštívil náš stánok aj osobne a vyjadril sa o ňom veľmi pochvalne, ocenil jeho štruktúru a obsahové zameranie. Vydavatelia a slovenskí účastníci stánok používali ako svoju základňu a miesto na stretnutia a rokovania so zahraničnými partnermi.

Prebehli tu rokovania s organizátormi rôznych medzinárodných knižných veľtrhov, stretnutie s významnými zahraničnými vydavateľmi a profesionálmi z oblasti knižnej kultúry, ktorých výsledkom boli konkrétne projekty spolupráce a vydávania kníh. Literárne informačné centrum ako garant národnej expozície Slovenskej republiky na tomto podujatí pripravilo bohatý sprievodný program. Sprievodné akcie sa niesli v duchu prezentácie mladých slovenských autorov, spomedzi ktorých sa s úspechom u publika i vydavateľov stretol Michal Hvorecký, etablovaný mladý literát, s románom *Posledný hit*. Predstavil sa aj Pavol Rankov, mladý slovenský poviedkar a hispanista a autor detských kníh Roman Brat.

K atraktívnemu zviditeľneniu Slovenska určite prispel klavírnym recitálom mladý slovenský klavirista Ladislav Fančovič, ktorý svojím umením vzbudil zaslúženú pozornosť početného španielskeho publika. K predstaveniu Slovenska ako „krajiny krás“ sa úspešne podujalo vydavateľstvo Dajama svojou videoprojekciou. Zaujímavé bolo i stretnutie slovenských autorov so študentmi slovenčiny na pôde madridskej univerzity Complutense.

Knihy sme po skončení veľtrhu odovzdali slovenskému veľvyslanectvu SR v Madride a časť pôvodnej knižnej produkcie sme venovali katedre slavistiky madridskej univerzity. Expozíciu i sprievodné programy možno celkove hodnotiť úspešne. Predstavili sme knižnú produkciu Slovenska španielskemu publiku, ktoré to veľmi ocenilo. Treba vyzdvihnúť všestrannú pomoc zo strany organizátora, ktorý plne hradil náklady za stánok a prispel aj finančne venovaním troch cestovných balíkov, každého v hodnote 600 EUR, ktoré mali pomôcť hradiť náklady spojené s vycestovaním našich zástupcov a autorov.

Medzinárodný knižný veľtrh Frankfurt nad Mohanom 2003

Na knižnom veľtrhu vo Frankfurte nad Mohanom, SRN sa v tomto roku zúčastnilo 6.638 vystavovateľov zo 102 krajín, čo bol oproti minulému roku nárast približne o 4 percentá. Konal sa od 8. do 13. októbra 2003. Čestným hosťom tohtoročného veľtrhu bolo Rusko, ktoré malo svoju reprezentačnú expozíciu. Magnetmi frankfurtského veľtrhu 2003 boli osobnosti ako Paulo Coelho, Günter Grass či Muhamad Ali, ktorí tu predstavovali svoje knižné novinky.

Národná expozícia Slovenskej republiky, ktorú LIC pripravilo už ôsmy raz, mala rozlohu 60 m² a bola tu vystavená produkcia 50 slovenských vydavateľstiev – takmer 600 titulov. Stánok v atypickom prevedení realizovala firma Pragoexpo. Dominovala tu produkcia reprezentačných kníh viacerých vydavateľstiev (Slovenský Tatran, Kalligram, Slovart, AB-Art press, Knižné centrum, Perfekt), ako aj tituly Literárneho informačného centra. Ďalšie panely v stánku prezentovali pôvodnú slovenskú beletristickú tvorbu, detské knihy, odbornú a umeleckú literatúru, teatrologické tituly, učebnice, slovníky a encyklopedickú literatúru, preklady, hobby knižky, vlastivedných sprievodcov a mapové publikácie. Osobitná časť bola vyhradená knihám náboženských vydavateľstiev a publikáciám Bienále ilustrácií Bratislava. Naša národná expozícia susedila s národnými expozíciami Ruska, Litvy a Poľska.

Vydavatelia, ktorí stánok používali ako svoju základňu a miesto na stretnutia a rokovania so zahraničnými partnermi, sa o stánku a celom prostredí vyjadrovali ako o vysoko reprezentatívnej expozícii. Takisto oceňovali ochotu, dispečerské služby a všestrannú pomoc našich pracovníkov v stánku. Priestory národného stánku navštívili a využívali na rokovania zástupcovia vyše 20 slovenských vydavateľstiev.

Na obchodné rokovania najväčšmi využívali slovenský stánok pracovníci vydavateľstva Príroda, SPN-Mladé letá, vydavateľstva Junior, Lúč, Dobrá kniha, Epos, Perfekt, Alfa konti a Dajama. Sústredovali sa tu aj vydavateľskí pracovníci a literárni agenti, ktorí do Frankfurtu prišli autobusom Združenia slovenských vydavateľov a knihkupcov, ako aj ďalší slovenskí návštevníci veľtrhu.

Konali sa tu rokovania so zástupkyňami Svět knihy Praha a Salon du Livre Paríž, v rámci ktorých sa dohodli technické a organizačné podrobnosti v súvislosti s účasťou Slovenska na týchto veľtrhoch v budúcom roku. Uskutočnili sa aj rokovania s organizátormi ďalších medzinárodných knižných veľtrhov a pracovné rozhovory s významnými

zahraničnými vydavateľmi a profesionálmi z oblasti knižnej kultúry (Otto Sagner, Doris Müller, Lojze Wieser).

Počas veľtrhu sa v priestoroch nášho stánku uskutočnili dve sprievodné akcie, ktoré pripravilo LIC: autorské čítanie z románu Michala Hvoreckého *Posledný hit* za účasti prekladateľa, vydavateľa a zahraničného publika. Autor, ktorý patrí k mladej generácii, zaujal pôsobivým vystúpením v nemčine aj početných okoloidúcich. Druhá akcia v rámci prezentačného bloku v priestoroch národného stánku bola prezentácia nemeckého prekladu knihy *Pešo do neba* od Dušana Duška. Prozaička a germanistka Mária Bátorová v rámci tejto sprievodnej akcie predstavila svoj prozaický titul *Tell*. Celé podujatie bolo ukončené malým koktailom. Pozvanie na prezentáciu prijali mnohí slovenskí a zahraniční vydavatelia a hostia.

Knihy sme po skončení veľtrhu odovzdali pobočke slovenského veľvyslanectva SR v Bonne, ktorá pripravila rozdeľovník pre potreby Slovenského inštitútu v Berlíne a katedry slavistiky v Kolíne nad Rýnom.

Celkove možno našu účasť na tomto veľtrhu hodnotiť úspešne. Treba vyzdvihnúť nové reprezentatívne prevedenie expozície, ktoré je jedným z predpokladov úspešného prezentovania národnej knižnej kultúry. V budúcom roku by bolo vhodné expozíciu rozšíriť, nakoľko kapacitne bola v tomto roku nedostačujúca. Predstavili sme nové tituly, ako aj zaujímavé knihy z minulých rokov. Poskytli sme vydavateľom priestor na rokovania a odborným i bežným návštevníkom informácie o vydavateľskej produkcii na Slovensku.

Medzinárodný knižný veľtrh Bibliotéka Bratislava

LIC sa na tomto veľtrhu zúčastnilo s expozíciou kníh z vlastnej produkcie. Významným výsledkom bol najmä predaj knižných noviniek i knižnej produkcie zo starších zásob.

Záver

Cieľ stanovený kontraktom LIC úspešne splnilo. Na šiestich medzinárodných veľtrhoch sa predstavila rozhodujúca väčšina relevantných vydavateľov s produkciou reprezentujúcou slovenskú knižnú kultúru. Významným obohatením vedomia o slovenskej kultúre v zahraničí boli aj prezentácie autorov kníh a početné rokovania so zahraničnými vydavateľmi o vydaní slovenských autorov v prekladoch do príslušných jazykov. K úspešnosti prezentačných aktivít prispeli aj cudzojazyčné účelové materiály o slovenskej literatúre pripravené v LIC (V. Petrik: Slovakia and his Literature, Súčasná slovenská literatúra v troch jazykových mutáciách).

Vzhl'adom na doteraz organizované veľtrhy je potrebné zachovať existujúcu štruktúru účasti na MKV, t. j. MKV Londýn (významný anglofónny veľtrh profesionálneho charakteru, zameraný na nákup a predaj autorských práv), MKV Bologna (veľtrh zameraný špeciálne na detskú literatúru, bohato navštevovaný slovenskými vydavateľmi), MKV Ženeva (veľtrh so záberom na frankofónnu literatúru, bohato navštevovaný a podporovaný aj slovenskými krajanmi), MKV Praha (významný stredoeurópsky veľtrh s optimálnym zázemím na organizovanie početných sprievodných akcií), MKV Varšava (veľtrh so stredo- a východoeurópskym záberom, orientovaný hlavne na účasť bývalých postkomunistických krajín, s veľkým záujmom o prezentovanie slovenskej literatúry) a MKV Frankfurt (najväčší európsky knižný veľtrh, zo strany vydavateľov aj najpreferovanejší). Popritom sa treba v rámci finančných možností usilovať aj o účasť na ďalších významných veľtrhoch (Paríž, Lipsko, Belehrad, Budapešť). Vzhl'adom na kladné prijatie Slovenska na knižnom veľtrhu LIBER V Madride a záujem tamojších vydavateľov o slovenskú knižnú produkciu sa treba usilovať aj o účasť na tomto veľtrhu otvárajúcom brány do hispánskeho sveta. V tomto roku sa zvýšila frekvencia prezentácií a sprievodných programov vďaka prijatým ekonomickým opatreniam pri príprave veľtrhov. Pokiaľ ide o efektívnosť vynaložených prostriedkov, nemožno ju hodnotiť ekonomickými kritériami, pretože účasť na knižných veľtrhoch je otázkou prestíže a vnímania

Slovenska v zahraničí a investície v tejto oblasti majú dlhodobejšiu návratnosť. K špecifikám slovenskej knižnej kultúry patrí i skutočnosť, že prakticky neexistujú vydavateľia, ktorí by si boli schopní sami financovať účasť na viacerých veľtrhoch, ktorá je podmienkou uplatnenia slovenskej knižnej produkcie na európskom knižnom trhu. Napriek tomu treba hľadať cesty, ako finančne zainteresovať vystavovateľov na podieľaní sa na priamych nákladoch expozície.

3.2. Systematická podpora prekladov slovenskej literatúry v zahraničí **Činnosť stála**

Na tento účel malo LIC vyčlenených v kontrakte **2,020.000 tis. Sk.** Skutočné čerpanie predstavovalo **1,786.000,- Sk.** Činnosť vykonávalo v rámci systému podpory vydávania prekladov v zahraničí SLOLIA. V rámci tohto systému finančne podporovala preklady, autorov a vydavateľov. O konkrétnom príspevku rozhodovala Komisia SLOLIA, zložená okrem zástupcov LIC z externých odborníkov a popredných spisovateľov (I. Navrátil, M. Vallová, J. Pániková za LIC a členovia Komisie v zložení J. Buzássy – predseda, M. Hatala – podpredseda, A. Hykisch, L. Šimon, J. Zambor, V. Prokešová a V. Petřík.

V roku 2003 Komisia SLOLIA na svojich 3 zasadnutiach navrhla podporiť spolu **24 titulov** v celkovej hodnote **1,239.000,- Sk.** Projekty sa týkali vydania prekladov kníh týchto autorov v budúcich rokoch:

Baláž, V. Balla, J. Buzássy, M. Haugová, V. Hronec, M. Hvorecký, D. Mitana, M. Rúfus 2x, R. Sloboda 2x, V. Šikula, P. Šulej, L. Ťažký, P. Vilikovský a ďalší; slovenského tematického čísla časopisu Plamak (bulharsky) a Antológie rozprávok slovenských autorov (hindí) celkove do 13 jazykov (po bulharsky 4x, česky 2x, francúzsky, hindí, chorvátsky 3x, maďarsky, nemecky 3x, nórsky, poľsky 2x, rumunsky, rusky, slovinsky 3x, srbsky) .

Celkove v roku 2003 vyšlo s podporou Komisie SLOLIA 21 titulov.

LIC **vyplatilo dotácie vo výške 800.000,- Sk.** Tým sa vyčerpal limit stanovený rozpočtom na rok 2003.

Nezaplatených ostalo 11 titulov v celkovej výške cca 463.500,- Sk, čo sa prenáša do rozpočtu na rok 2004.

V roku 2003 realizovali vydania prekladov slovenských diel tieto zahraničné vydavateľstvá :

Bokvennen Forlag, Oslo, Nórsko

Propria manu, Trondheim, Nórsko

La poesia, senor hidalgo, Barcelona, Španielsko

Wieser Verlag, Klagenfurt, Rakúsko

Meandar, Záhreb, Chorvátsko

Apokalipsa, Lubľana, Slovinsko

Spolok Slovákov v Poľsku, Krakov, Poľsko

Editura Ivan Krasko, Nadlak, Rumunsko

Universal dalsi, Bukurešť, Rumunsko

Narodna Kultura, Sofia, Bulharsko

Matom, Sofia, Bulharsko

Nakladatelství Onyx, Praha, Česká republika a ďalší.

Podporené projekty realizovali títo prekladatelia: :
Lubo Mauer, Egil Lejon, Alejandro Hermida, Johannes Eigner, Siniša Habijanec, Alenka Šalej, Andrej Rozman, Andrzej Czcibor-Piotrowski, Stela Atanasova a ďalší.

Výška disponibilných finančných prostriedkov nepostačovala na zvýšený záujem o slovenskú literatúru zo strany zahraničných vydavateľov. I keď vydavatelia knihu v roku 2003 vydali, dotáciu z LIC nedostali, čím sa LIC dostalo do pozície subjektu neplniaceho si záväzky, ktorými je podľa štatútu komisie povinnosť vyplatiť dotáciu do mesiaca od dodania povinných výtlačkov (do roku 2004 sa prenáša dlh cca 500.000,- Sk na už vydané knihy a nevyplatené dotácie). Vzniká tak paradoxná situácia, že LIC (resp. MKSR či SR) je nútené nechať zaniknúť príležitosti, do vzniku ktorých investovalo nemalé finančné prostriedky.

V roku 2003 sa s podporou LIC / SLOLIA vydali tieto tituly:

1. Milan Rúfus: Logna lyner, døyvd

Vydavateľstvo Propria manu, Trondheim, Nórsko, 2003

Preklad: Egil Lejon

ISBN 80-968890-9-5

2. Pavol Janík: Teatr život

Vydavateľstvo: Bezsmrtni misli, Sofia, Bulharsko, 2003

Preklad: Vačo Rakovski

ISBN 954-90168-4-6

3. Anton Hykisch: Milujte kráľovnú – Kochajcie królową

Vydavateľstvo Towarzystwo Słowaków w Polsce, Krakov, 2003

Preklad: Andrzej Czcibor-Piotrowski

ISBN 83-87842-83-4

4. Pavol Rankov: S odstupom času – Ot dalečinata na vremeto

Vydavateľstvo: PAN-VT, Velike Tarnovo, Bulharsko, 2003

Preklad: Nikolaj Fenersky

ISBN 954 747 078-7

5. Pavel Vilikovský: Večne je zelený – Mereu verde

Vydavateľstvo: Universal Dalsi, Bukurešť, Rumunsko, 2003

Preklad: Stefan Pavel Unatinszki

ISBN 973-8357-80-3

6. Dušan Dušek: Pešo do neba – Zu Fuss in den Himmel

Vydavateľstvo: Wieser Verlag, Klagenfurt, Rakúsko, 2003

Preklad: Johannes Eigner

ISBN 3 85129 404 1

7. Ivan Štrpka: Ironičnaja sjanka

Vydavateľstvo: Narodna Kultura, Sofia, Bulharsko, 2003

Preklad: Maria Ivanova Genova-Aprilova

ISBN 954 04 0163 1

8. Dušan Mitana: Poker po slovensky --- Poker po slovašky

Vydavateľstvo: Narodna Kultura, Sofia, Bulharsko, 2003

Preklad: Stela Atanasova

ISBN 954-04-0177-1

9. Milan Rúfus: Campanas

Vydavateľstvo: *La Poesía, señor hidalgo, Barcelona, Španielsko, 2003*
Preklad: *Alejandro Hermida de Blas*
ISBN 84-95976-16-1

10. Ján Buzássy: Svetlinata na vodite

Vydavateľstvo: *MATOM, Sofia, Bulharsko, 2003*
Preklad: *Dimitar Stefanov*
ISBN 954-9989-30-5

11. Rudolf Sloboda: Uršuľa --- Ursula

Vydavateľstvo: *Ivan Krasko, Nadlak, Rumunsko, 2003*
Preklad: *Corneliu Barborica*
ISBN 973-8324-37-8

12. Marián Milčák: Opus her(m)eticum

Vydavateľstvo: *Družstvo Apokalipsa, Lubľana, Slovinsko, 2003*
Preklad: *Andrej Rozman*
ISBN 961-6314-33-5

13. Mila Haugová: Alfa

Vydavateľstvo: *Družstvo Apokalipsa, Lubľana, Slovinsko, 2003*
Preklad: *Alenka Šalej*
ISBN 961-6314-32-7

14. Rudolf Sloboda: Stratený raj – Izgubenijot raj

Vydavateľstvo: *Multigraf, Skopje, Macedónsko, 2002*
Preklad: *Donka Chovanová, Branislav Mirčevski*
ISBN 9989-9673-A-8

15. Dušan Mitana: Môj rodný cintorín – Moje rodno groblje

Vydavateľstvo: *Meandar, Záhreb, Chorvátsko, 2003*
Preklad: *Siniša Habijanec*
ISBN 953-206-119-3

16. Peter Šulej: Wiersze (ešte ju nemáme)

Vydavateľstvo: *Ars Cameralis Silesiae Superioris, Katowice, Poľsko, 2003*
Preklad: *Marcin Babko*
ISBN 83-916754-6-7

17. Milan Rúfus: Dwanascie wierszy

Vydavateľstvo: *ZAIS Bratislava, 2003*
Preklad: *Andrzej Smakowski*

18. Ján Johanides: Barfrost – Holomráz

Vydavateľstvo: *Bopkvennen Forlag, Oslo*
Preklad: *Lubo Mauer*

19. Vít'azoslav Hronec: Gospodar vazduha i kraljev sin

Vydavateľstvo: *AS Kultura, Báčsky Petrovec*
Preklad: *Branka Romová*

20. Časopis NEVA

Vydavateľstvo: *NEV, St. Peterburg*

Záver:

Finančná spoluúčasť SR na vydávaní slovenských kníh v zahraničí je v súčasnosti prakticky jediný možný spôsob, ako prezentovať slovenskú literatúru zahraničným čitateľom v zahraničných kontextoch. V súčasnosti sme svedkami, že takýto spôsob podpory uplatňuje čoraz viac krajín, vrátane vyspelých štátov (Anglicko, Francúzsko, Nemecko), a to v čoraz širšom meradle.

Tieto aktivity a ich vyššia efektívnosť sú však podmienené disponibilnými finančnými prostriedkami, ako aj skutočnosťou, že spravidla ide o projekty, ktorých realizácia si vyžaduje viac ako ročné obdobie. Napriek tomu konštatujeme, že v zahraničných vydavateľstvách vyšli v adekvátnom počte tituly, ktoré sú nespornými hodnotami slovenskej literatúry a ktoré majú predpoklady skvalitniť vnímanie slovenskej literatúry ako kultúrneho fenoménu rozširujúceho register európskych literatúr. V tomto zmysle sa zámer kontraktu optimálne splnil. Na druhej strane je fakt, že väčšinu týchto titulov realizovali menšie vydavateľstvá s menším dosahom na lokálny knižný trh. Táto skutočnosť mala vplyv i na ohlas v médiách a čitateľskej verejnosti. Z toho vyplýva úloha orientovať v budúcnosti vydávanie slovenských autorov do veľkých zahraničných vydavateľstiev v krajinách s najbohatšími literárnymi tradíciami, pričom bude treba zabezpečiť aj širší mediálny ohlas vychádzajúcich kníh. Realizácia tejto úlohy si však vyžaduje sústrediť finančné prostriedky.

V tejto súvislosti sa žiada poznamenať, že činnosť LIC a jeho výsledky do značnej miery ovplyvňujú aj vonkajšie podmienky – napr. úroveň aktivít kultúrnych oddelení zastupiteľských úradov SR, slovenských inštitútov a lektorátov v zahraničí v oblasti poskytovania informácií o slovenskej literatúre a jej propagácie. Preto bude potrebné upriamiť v budúcom období pozornosť aj na rozšírenie spolupráce s týmito inštitúciami a na vzájomnú cieľavedomú koordináciu jednotlivých aktivít.

Ciele kontraktu sa úspešne splnili.

3.3. Vydávanie materiálov v cudzích jazykoch pre zahraničie na propagáciu slovenských spisovateľov v zahraničí

Činnosť stála

Na realizáciu úlohy mala organizácia v kontrakte plánovaných 1,720 000 Sk (ide o súhrn všetkých nákladov ako v predchádzajúcich úlohách). Skutočné čerpanie predstavovalo 1,678.000,- Sk.

Slovak Literary Review/Revue der slowakischen Literatur

Časopis Slovak Literary Review /Revue der slowakischen Literatur vyšiel v roku 2003 dvakrát. V zmysle dohody medzi ministrom kultúry SR a ministrom zahraničných vecí SR ho Literárne informačné centrum vydáva ako propagačnú publikáciu na podporu šírenia slovenskej literatúry v zahraničí s cieľom informovať o zaujímavých autoroch a dielach záujemcov vo svete. Prostredníctvom MZV SR sme ho distribuovali pre potreby ZÚ SR a SM SR vo svete, slovenských inštitútov, katedier slovakistiky na univerzitách. Cieľovou skupinou používateľov sú slovakisti, prekladatelia slovenskej literatúry a vydavateľstvá v zahraničí. Publikácia si kladie za cieľ oboznamovať zahraničného čitateľa v svetových jazykoch (v roku 2003 v angličtine a v nemčine) so slovenskými spisovateľmi a ukážkami z ich diel, poskytnúť mu prehľad o literárnom dianí na Slovensku a sprostredkovať poznanie najlepších hodnôt našej literárnej kultúry.

Redakcia pripravila dva kompaktné bloky textov o autoroch a vybraných literárnych ukážok, zameraných predovšetkým na súčasných autorov. V čísle SLR 1/2003 sme predstavili slovenský román 20. storočia a jeho najvýraznejších predstaviteľov, ako aj konkrétne rozmanité podoby románu na Slovensku. V čísle 2/2003 bola ťažiskom súčasná slovenská

dráma a jej tvorcovia. V oboch číslach sme priniesli esejistické state významných slovenských literárnych vedcov a kritikov. Ďalej sme ponúkli originálne rozhovory s poprednými slovenskými autormi z oblasti prózy i poézie (Pavel Vilikovský, Milan Rúfus), ako aj originálny rozhovor s prekladateľkou slovenskej literatúry Angelou Repka. Väčší priestor dostali najmä autori mladej generácie – priniesli sme bloky stručných recenzií diel z posledného obdobia. Zabezpečili sme kvalitnejšie polygrafické spracovanie a novú úpravu v novom formáte, pričom sme rozšírili obsah (súčasný rozsah je 32 strán). Zároveň sme rozoslali časopis aj priamo na adresy našich stálych odberateľov. Takýmto spôsobom sa SLR dostala do rúk partnerom zaujímavým sa o slovenskú kultúru, ktorí ocenili možnosť mať priamy kontakt s literárnym dianím na Slovensku. Osem ročníkov vydávania časopisu *Slovak Literary Review /Revue der slowakischen Literatur* sa stalo významným propagačným materiálom využívaným počas medzinárodných knižných veľtrhov, ako aj na iných literárnych podujatiach doma a v zahraničí. Pokiaľ ide o propagáciu a prezentáciu slovenskej literatúry v zahraničí, časopis má svoje nezastupiteľné miesto, lebo v SR sa nevydáva nijaká podobná periodická či neperiodická publikácia. Finančné náklady na honoráre a tlač nepresiahli pridelené prostriedky 250.000 - Sk.

Neperiodická publikácia ALBUM SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV v angličtine – 3. diel

Album slovenských spisovateľov sa vydáva v nemčine a angličtine (jeden album ročne, v nemčine alebo angličtine s 33 vybranými spisovateľmi a ukážkami z ich tvorby, z ktorých približne polovicu tvoria básnici, polovicu prozaici). V roku 2003 sme vydali *Album slovenských spisovateľov v angličtine (3. diel)*. Ide o jedinečnú publikáciu, pretože v SR nijaká iná inštitúcia podobné tituly nevydáva.

Publikácia obsahujúca relatívne komplexné informácie o autoroch a ich tvorbe a stala sa osvedčeným pomocníkom pre zahraničných prekladateľov i vydavateľov, slovakistov, slavistov a študentov, ako aj nenahraditeľným pomocníkom slovenských inštitúcií v zahraničí, ktorých náplňou je štátna propagácia.

Výdavky na *Album* predstavovali cca 200.000,-Sk.

Neperiodické publikácie v cudzích jazykoch

Významným činom bolo vydanie *Dejín slovenskej literatúry a ich recepcia v nemeckom jazykovom priestore autorov Stanislava Šmatláka, Vladimíra Petríka a Ludwiga Richtera (Geschichte der slowakischen Literatur und Ihrer Rezeption im deutschen Sprachraum)*. Publikácia je významná tým, že reflektuje dejiny slovenskej literatúry od počiatkov až po rok 2000 a súčasne mapuje a hodnotí prijímanie slovenskej literatúry v nemeckej jazykovej oblasti. Sú to prakticky prvé slovenské literárne dejiny tohto typu a stanú sa prototypom pre tvorbu takýchto interkontextuálnych analýz pre rôzne jazykové oblasti (v súčasnosti sa pripravuje obdobné vydanie vo francúzštine a ráta sa s vydaním verzií v angličtine a španielčine). Tieto syntetické diela vyplnia doterajšie medzery v informovanosti o slovenskej literatúre v zahraničí a sú predpokladom ďalšej propagačnej ofenzívy v príslušných jazykových oblastiach.

LIC vydalo i propagačné brožúry **Vladimíra Petríka *Súčasná slovenská literatúra*** v nemeckej, anglickej, francúzskej a španielskej mutácii. Materiály sa efektívne využili na medzinárodných veľtrhoch a pri iných propagačných aktivitách. Vysoko ich ocenili všetci zahraniční záujemci, študenti a účastníci podujatí zameraných na propagáciu Slovenska a jeho kultúry.

Pri príležitosti medzinárodného festivalu poézie *Cap à l'est* LIC vydalo francúzsko-slovenskú publikáciu *Cap à l'est*, prinášajúcu informácie a ukážky z tvorby básnikov účinkujúcich na tomto podujatí. Vydali sme aj dvojjazyčný francúzsko-slovenský programový bulletin festivalu.

Na propagáciu slovenskej literatúry slúži aj **internetová databáza v anglickom jazyku** obsahujúca profily, prehľad o tvorbe a ukážky z diel 80 predstaviteľov modernej slovenskej literatúry.

LIC sa podieľalo úhradou prekladateľského honoráru aj na vydaní prekladu publikácie **Márie Bátorovej Jozef Cíger Hronský a moderna** do nemeckého jazyka vo vydavateľstve Veda.

Záver

LIC v roku 2003 urobilo významný krok dopredu v propagovaní slovenskej literatúry v zahraničí. Vytvorilo publikácie, ktoré sú zárukou sústavnosti v informovaní o slovenskej literatúre, zvýšilo frekvenciu prezentačných aktivít v zahraničí a sprístupnilo cestou internetu pomerne veľký objem informácií o dianí v súčasnej slovenskej literatúre. Súčasne nadviazalo nové kontakty so zahraničnými inštitúciami, ktoré sú ochotné spolupracovať pri výmene informácií a pri uvádzaní slovenskej literatúry do príslušných regionálnych a jazykových kontextov. Keďže podobné aktivity v podobnej informačnej štruktúre nevykonáva nijaká organizácia, LIC tým vytvára predpoklady aj na využívanie tohto informačného potenciálu inštitúciami orientovanými na štátnu propagáciu (zastupiteľské orgány, slovenské inštitúty).

Pokiaľ ide o využívanie finančných prostriedkov na tieto aktivity, LIC dbalo na maximálnu úspornosť a na dodržiavanie všetkých pravidiel (zákon o verejnom obstarávaní, pravidlá hospodárenia). Ekonomickú efektívnosť zvýšila aj skutočnosť, že pri jednotlivých aktivitách sa viacnásobne využívali vstupy, ako sú preklady či ukončené redakčné práce. Vďaka týmto aktivitám sa zvýšil záujem o slovenskú literatúru a dosiahol sa pokrok v chápaní slovenskej literatúry v zahraničí ako súčasti celoeurópskeho kultúrneho pohybu, pričom objem prostriedkov disponibilných pre tieto aktivity zostal na úrovni minulých rokov.

V budúcnosti bude treba ďalej efektívizovať dosiahnuté výsledky a aktivizovať získané kontakty so zahraničnými subjektmi, ktoré sú ochotné spolupracovať pri presadzovaní slovenskej literatúry v príslušných krajinách.

Ciele kontraktu sa úspešne splnili.

3.4 Podpora zahraničných prekladateľov a slovakistov, spolupráca so zahraničnými prekladateľskými, spisovateľskými a kultúrnymi organizáciami a vydavateľmi, prezentácia slovenskej literatúry v zahraničí Činnosť stála

Na túto činnosť malo LIC vyčlenené v kontrakte sumu **1,459.000 Sk**, skutočne sa vyčerpalo **1, 888.000,- Sk**. Rozpočet bol zvýšený o **662.000,-** (kultúrne aktivity).

Pobytové štipendiá

V záujme šírenia slovenskej literatúry a poznatkov o nej LIC poskytuje pobytové štipendiá prekladateľom, literárnym vedcom a historikom literatúry. V roku 2003 poskytlo štipendium týmto zahraničným spolupracovníkom:

1. Oleg MALEVIČ, Rusko
Termín: 26. 5. – 7. 6. 03
Dielo: Výber materiálu do petrohradského časopisu Neva, konečná úprava slov. stránok
2. Stojan LEKOSKI, Macedónsko
Termín: 8. – 22. 6. 03
Dielo: Súčasná slovenská dráma
3. Siniša HABIJANEC, Chorvátsko
Termín: 25. 8. – 10. 10. 03

Dielo: D. Mitana: Môj rodný cintorín

4. Dagnija DREIKA, Lotyšsko
Termín: 26. 8. – 10. 9. 03
Dielo: Antológia slovenskej poézie – výber 10 básnikov (dvojjazyčne)
5. Petr SKARLANT, ČR
Termín: 20. – 29. 10. 03
4. – 10. 12. 03
Dielo: Udalosti – výber z piatich básnických zbierok M. Hatalu
6. Martin KUČERA, ČR
Termín: 12. – 14. 11. 03
Dielo: Príprava výberu z diela Š. Sandtnera a z básní A. Marenčina
7. Andrea Dorothea KOCHOVÁ, Nemecko
Termín: 17. – 30. 11. 03
Dielo: Esej o L. Foltýnovi a Ive Mojžišovej

V súlade s finančnými možnosťami LIC sa táto činnosť orientovala najmä na prekladateľov aktuálne pracujúcich na prekladoch súčasných diel pre konkrétne zahraničné vydavateľstvo. Štipendijné pobyty splnili svoj účel a je predpoklad, že ich zásluhou sa obohatí register slovenských diel vydaných v zahraničí.

Medzinárodné podujatia organizované LIC a s účasťou LIC

31. 5. – 3. 6. 2003 (Bratislava, Viedeň, Banská Štiavnica) – Smerovanie na Východ III; stretnutie frankofónnych básnikov z krajín strednej a východnej Európy

Na stretnutí sa zúčastnili frankofónni básnici a spisovatelia z 11 európskych krajín. Predmetom ich stretnutia boli diskurzy o úlohe poézie v súčasnosti a potrebe komunikácie jednotlivých národných kultúr vo formujúcej sa Európe. Súčasťou stretnutia bola aj príprava 1. medzinárodného festivalu poézie Cap à l'est v Banskej Štiavnici.

Alikvotná časť nákladov na podujatie sa hradila z prostriedkov EÚ Kultúra 2000.

21. 8. – 25. 8. 2003 (Banská Štiavnica) CAP A L'EST (Cesta na Východ) – festival poézie, hudby a tanca

Festival realizovaný v spolupráci s parížskym Théâtre Molière svojím domácim i medzinárodným ohlasom, svojou medzinárodnou účasťou (17 básnikov z Bulharska, Grécka, Rumunska, Lotyšska, Macedónska, Poľska, Francúzska a Slovenska) a programom (5 inscenovaných poetických perfoformancí a 5 prezentácií básnikov a ich tvorby v slovenčine, francúzštine a rodnom jazyku) bol unikátnou udalosťou v národných i medzinárodných súvislostiach a prispel k vnímaniu Slovenska ako kultúrnej európskej krajiny. Súčasne posilnil vedomie multikulturálnosti Európy.

Na toto podujatie bol poskytnutý transfer MK SR, z ktorého sa nedočerpalo 55.586,- Sk. vo výške 138.000,- Sk. Podstatná časť nákladov na festival sa uhradila z projektu Kultúra 2000 EÚ.

Účasť na medzinárodných podujatiach zahraničných prekladateľských a spisovateľských organizácií

4. 6. – 6. 6. 2003 *Koordináčná porada vedúcich prekladateľských centier Dánska, Grécka, SR* (Hald Hovedgaard, Dánsko – I. Navrátil)

30. 6. – 1. 7. 2003 *Výročné zasadnutie RECIT* (Barcelona, Španielsko – I. Navrátil)

7. 11. – 11. 11. 2003 *Zasadnutie RECIT* (Arles, Francúzsko – I. Navrátil)

Na týchto podujatiach zástupca LIC uplatňoval požiadavky a stanoviská Slovenska týkajúce sa organizovania prekladateľského života v Európe a jednotlivých krajinách. Naša účasť prispela k hlbšiemu pochopeniu záujmov Slovenska v súvislosti s prekladateľskou činnosťou a vnímaním slovenskej literatúry v Európe.

Podujatia sa z podstatnej časti uhradili z projektu Kultúra 2000 EÚ.

Literárne podujatie Stuttgart 2003

Dňa 24. júna 2003 sa v mestskej knižnici v nemeckom Stuttgarte uskutočnilo literárne podujatie *Dve generácie* venované súčasnej slovenskej literatúre. Zorganizovalo ho LIC s konzulátom Slovenskej republiky v Stuttgarte a s tamojšou mestskou knižnicou. Okrem prehľadu *Vladimíra Petríka* o situácii v slovenskej literatúre po roku 1989 na ňom prezentoval autor *Michal Hvorecký* svoj román *Posledný hit* – do nemčiny preložil *Matthias Barth*, a knihu poviedok *Lovci a zberači*. Predstavil sa tu aj prozaik, publicista a diplomat *Anton Hykisch* s poviedkou *Iskra* (do nemčiny ju preložila *Zdenka Beckerová*) a románom *Námestie v Mähringu*. Obaja autori potvrdili, že patria k výrazným zjavom na našej literárnej scéne. Plodná bola aj diskusia o slovenskej literatúre, problémoch slovenského knižného trhu, vydavateľskej praxe a súčasných možnostiach presadzovania sa menších literatúr vo svete. Na podujatí sa zúčastnilo približne 40 záujemcov.

Literárne podujatia počas MKV Frankfurt 2003

Počas veľtrhu prebehli v priestoroch nášho stánku dve sprievodné akcie, ktoré pripravilo LIC. Prvou bolo autorské čítanie, na ktorom sa predstavil Michal Hvorecký so svojím románom *Posledný hit*. Získal si zúčastnené publikum, v ktorom bol aj vedúci pobočky slovenského veľvyslanectva v Bonne p. Milan Matlák. Na druhom literárnom podujatí básne *Nóry Ružičkovej* predniesla v nemčine jej prekladateľka Angela Repková. Ďalej sa publiku predstavila Mária Bátorová ukážkou zo svojej knihy *Tell*. Potom Dušan Dušek, ktorého kniha *Pešo do neba* (*Zu Fuss in den Himmel*) vyšla v nemeckom preklade Johannes Eignera vo vydavateľstve Wieser Verlag Klagenfurt, prečítal spolu s prekladateľom ukážky z diela.

Literárne podujatie Berlín 2003

V dňoch 26. – 28. 11. 2003 sa na pôde Slovenského inštitútu v Berlíne konala prezentácia publikácie Stanislava Šmatláka, Vladimíra Petríka a Ludwiga Richtera *GESCHICHTE DER SLOWAKISCHEN LITERATUR UND IHRER REZEPTION IM DEUTSCHEN SPRACHRAUM*, ktorá vyšla v novembri v Literárnom informačnom centre. Cieľom tohto literárneho podujatia bolo aj predstavenie ďalších súčasných slovenských autorov: poetky Evy Lukáčovej a prozaika Antona Baláža. Literárne podujatie dňa 27. 11. otvoril riaditeľ SI v Berlíne Peter Krupár, s odborným príhovorom vystúpil prekladateľ a spoluautor publikácie Ludwig Richter. Diskusia preukázala veľký záujem prítomného publika o dejiny slovenskej literatúry i aktuálne literárne dianie na Slovensku a vzťahy medzi slovenskou a českou literatúrou v poslednom období. Na podujatí sa zúčastnilo približne 40 hostí. Boli medzi nimi nemeckí slovakisti, prekladatelia (napr. Manfred Jähnichen, Karl Heinz Jähn), ale aj novinári, kultúrni pracovníci, záujemci o slovenskú literatúru a krajanovia žijúci v Nemecku. Toto úspešné literárne podujatie splnilo svoj účel.

Literárny autobus slovenských spisovateľov vo Francúzsku

Na tomto významnom kontaktovom podujatí sa zúčastnilo 6 slovenských spisovateľov, ktorí v rámci vopred pripraveného programu prezentovali svoju poéziu vo francúzštine. Nadviazali sa neformálne osobné kontakty s redakciami periodík a vydavateľstvami, od ktorých očakávame aktivitu v publikovaní a vydávaní prekladov slovenskej poézie. Keďže podobné aktivity predstavujú najefektívnejšiu formu kultúrnej komunikácie, predpokladáme organizovanie podobnej akcie i v ďalších rokoch.

Dni slovenskej kultúry v Českých Budějoviciach

V rámci tejto kultúrnej akcie v južných Čechách sa pracovníci LIC zúčastnili 11. februára 2003 v Českých Budějoviciach na dvoch literárnych akciách. Prvou bolo stretnutie s českobudějovickými maturantmi a ich profesorkami češtiny, tematicky orientované na slovenskú literatúru a možnosti jej čítania v ČR. Témou stretnutia českých a slovenských spisovateľov, na ktorom sa zúčastnil aj veľvyslanec SR v Prahe prozaik L. Ballek, bolo vzájomné informovanie o dianí v oboch literatúrach a návrh na vydanie spoločného zborníka, ktorý by predstavil tvorbu slovenských a českých autorov – zborník by sa prezentoval počas niektorého z budúcich ročníkov Dní slovenskej kultúry v Českých Budějoviciach. V období, keď konštatujeme nebyvalé zníženie frekvencie slovensko-českých literárnych vzťahov a absenciu slovenskej literatúry na českom knižnom trhu, prispelo toto stretnutie aspoň k odhodlaniu oboch strán vrátiť týmto vzťahom niekdajšiu úroveň.

Seminár Desat' rokov česko-slovenských literárnych vzťahov

Slovenský inštitút v Prahe 21. októbra 2003 v rámci Mesiaca českej a slovenskej vzájomnosti usporiadal v spolupráci s LIC seminár *Desat' rokov česko-slovenských literárnych vzťahov*. Zúčastnili sa na ňom z českej i slovenskej strany osobnosti literárneho života, vydavatelia a vysokoškolskí pedagógovia – odborníci, ktorí majú praktické poznatky z reálneho fungovania našich vzájomných literárnych vzťahov v desaťročí od rozdelenia Česko-Slovenska. Za LIC sa na seminári zúčastnil riaditeľ Alexander Halvoník a vedúci literárneho oddelenia Anton Baláž, ktorí vystúpili s referátmi týkajúcimi sa tejto problematiky. Záštitu nad podujatím prevzal veľvyslanec SR v Prahe Ladislav Ballek.

Čítanka slovenskej literatúry pre českých stredoškolákov

LIC sa v roku 2003 výraznou mierou podieľalo na realizácii projektu, ktorého cieľom je oboznámiť českú študujúcu mládež a učiteľov vyučujúcich češtinu (najmä na stredných školách) so súčasnou slovenskou literatúrou. Potreba sprístupniť aspoň v podobe čítanky základné informácie o dianí v slovenskej literatúre je zvlášť aktuálna v situácii, keď slovenská literatúra prestala byť súčasťou učebných osnov českých stredných škôl a pozornosť jej venuje len niekoľko vyučovacích hodín v rámci svetovej literatúry. LIC sa preto v spolupráci so Slovensko-českým klubom v Prahe podieľalo na príprave a vydaní *Čítanky slovenskej literatúry*; jej vydanie si získalo aj finančnú podporu Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy. Kniha obsahuje štúdiu literárneho vedca Vladimíra Petříka a tridsať profilov súčasných slovenských spisovateľov s ukážkami ich diel – autorom hesiel je spisovateľ Anton Baláž. Okrem spisovateľov, ktorí patria ku kľúčovým osobnostiam slovenskej povojnovej literatúry (a mali aj intenzívne kontakty s českým literárnym prostredím), ako J. Smrek, D. Tatarka, L. Mňačko, M. Rúfus, M. Válek, V. Zamarovský, predstavuje čítanka tvorbu strednej, mladšej i najmladšej literárnej generácie. Sú do nej zaradení autori J. Johanides, R. Sloboda, V. Šikula, L. Ballek, P. Jaroš, Ľ. Feldek, J. Buzássy, I. Štrpka, I. Kadlečík, P. Vilikovský, D. Mitana, D. Dušek, D. Podracká, D. Hevier, P. Pišťanek, L. Lasica, J. Satinský, S. Štepka, V. Klimáček, M. Hvorecký, P. Rankov, J. Bodnárová, G. Murín, K. Peteraj a J. Urban.

Čítanka je dvojjazyčná a je určená predovšetkým českým stredoškolákom, pre ktorých slovenčina dnes už patrí medzi menej zrozumiteľné jazyky. Čítanka vyšla pod názvom *Čítanka moderní slovenské literatury pro střední školy* a jej prezentácia sa za účasti českej

ministerky školstva P. Buzkovej a veľvyslanca SR v Českej republike L. Balleka konala 19. decembra 2003 v Slovenskom inštitúte v Prahe.

Nezanedbateľnou propagačnou aktivitou LIC je *pravidelné dodávanie materiálov do rebrička najčítanejších kníh* v USA a európskych krajinách uverejňovaného mesačne v prestížnom americkom časopise *Publishing Trends*, ako aj do českého časopisu *Knižní novinky*.

Záver

LIC svojimi aktivitami orientovanými na prehlbovanie stykov so zahraničnými subjektmi, ktoré reálne a potenciálne môžu pomôcť pri šírení slovenskej literatúry a poznatkov o nej urobilo ďalšie kroky k etablovaní slovenskej literatúry v medzinárodných kontextoch. Tieto aktivity sa premietli do zvýšeného záujmu o slovenskú literatúru a v konečnom dôsledku i do vydávania slovenských autorov v zahraničí a ich medializácie. Túto pozíciu zvýraznilo i členstvo zástupcu LIC v riadiacom orgáne významnej celoeurópskej organizácie prekladateľov RECIT. Prezentačné aktivity upozornili na popredných slovenských autorov a otvorili možnosti ich prekladania do iných jazykov.

Rozšírenie týchto aktivít realizovalo LIC v rámci prideleného rozpočtu bez osobitných nárokov na financovanie. Na aktivity v tejto oblasti sa z rozpočtu vyčerpalo celkom 1.888.000,- Sk.

Ciele kontraktu sa splnili.

3.5 Vydávanie periodických publikácií – časopis Slniečko činnosť stála

Na vydávanie Slniečka, časopisu pre žiakov základných škôl, bolo v rozpočte vyčlenených 4,170. 000,- Sk. Skutočné čerpanie predstavovalo 4,441.000,- Sk (vykryté rozpočtom 719.000,- Sk, z tržieb a výnosov 3,722.000,- Sk).

Časopis je najstarším slovenským umelecko-literárnym časopisom pre deti. Aj napriek novým spoločenským podmienkam a intenzívnej intervencii bulvárnej zábavnosti do detskej kultúry si zachováva náročnú umeleckú úroveň. Časopis kladie veľký dôraz i na utváranie poznávacích znalostí detí, preto jeho obsah tvoria i texty náučného charakteru. Z nich v roku 2003 vzbudil ohlas predovšetkým seriál Kvety Slobodníkovej *Olympská olympiáda* v ilustračnej spolupráci s Vladimírom Machajom, ktorý je beletristickým prerozpráváním motívov mytologickej frazeológie. V 58. ročníku pokračuje autorka v predstavovaní siedmich divov sveta. Obľube sa tešil aj povest'ový kreslený seriál a náučno-zábavná rubrika Marty Šurinovej *Deti v zelenom*. Novinkou prvých čísel 58. ročníka je vlastivedný súťažný seriál *Poznaj svoju vlasť*. V rámci literárnych aktivít Slniečko pokračovalo vo svojom programovom úsilí sprítomňovať každej generácii detí klasický rozprávkový fond (cyklus legendových rozprávok), ako aj texty súčasných špičkových autorov (Hevier, Uličiansky, Moravčík, Turan). Časopis súčasne plnil aj funkciu stimulátora novej tvorby, predovšetkým tvorby mladých autorov (Michal Kohn). Prostredníctvom krížovkárskej súťaže *Poviem ti o peknej knižke* sme predstavili desať pôvodných kníh z vydavateľstva Mladé letá, Buvik, Q 111 a ASPEKT. Ukázkami z tvorby časopis pripomenul životné jubileá týchto autorov: Oľgy Feldekovej, Jána Beňa, Štefana Moravčíka, úmrtie Vladimíra Ferka a Ondreja Máriássyho. Zásluhou takejto orientácie si Slniečko aj v roku 2003 uchovalo medzi čitateľmi i učiteľsko-odbornou verejnosťou kredit hodnotového umeleckého časopisu, čo dokumentuje jeho náklad, ktorý patrí v kategórii časopisov pre deti medzi najvyššie.

Adresátom časopisu sú žiaci 1. – 5. ročníka základných škôl, základných umeleckých škôl, čitatelia detských knižníc, centier voľného času pre deti, poslucháči pedagogických fakúlt a pedagogicko-výchovní pracovníci.

V roku 2003 vyšlo 10 plnofarebných čísel časopisu v rozsahu 24 strán.

Ekonomické zhodnotenie

Priemerný mesačný náklad: 56.869 kusov
Priemerná mesačná remitenda: 4.219 kusov
Tlačiarenské náklady za rok 2003: 3.468.804,-Sk
Honoráre za 10 čísel: 207.505,-Sk
Ročný honorár externej grafičky: 72.000,-Sk
Súhrnný príjem z distribučných firiem a z reklamy: 4.132.235,-Sk
Redakcia má dvoch interných pracovníkov: šéfredaktora Ondreja Sliackeho
zástupkyňu šéfredaktora Ľubicu Kepštovú.

Výsledky analýzy

Zdroje: zisk z predplatného čitateľov, zisk z reklamy – minimálne 95 %.
Plánovaná cena: 15 –16,- Sk (podľa výšky nákladu a nárastu cien polygrafických služieb).

Vplyv vonkajších podmienok na chod a finančné plánovanie redakcie

- objektivný pokles populačných ročníkov detí v našej vekovej čitateľskej kategórii; tento problém zaznamenali aj ostatné redakcie detských časopisov (analýzu na základe presných demografických údajov nám vypracovala distribučná firma ARES)
- pokles kúpyschopnosti obyvateľstva (na čitateľských besedách sme zaznamenali, že školy riešia problém tak, že deti si kupujú len jeden časopis do lavice).

V súvislosti s týmto problémom môžeme predpokladať pokles nákladu v nasledujúcom roku na 56.000 – 55.000 kusov mesačne, čo musíme zohľadniť v zvýšení ceny na nasledujúci ročník Slniečka. V porovnaní s vyššími cenami ostatných detských časopisov však naďalej predpokladáme, že náklad Slniečka bude i v budúcom roku najvyšší z detských časopisov (porovnateľný je len s nákladom časopisu Fifik).

Zvýšenie príjmu nemôžeme realizovať neúmerným nárastom reklám, pretože tým by sa narušila umelecká koncepcia a esteticko-výchovné zameranie Slniečka.

Prínosom pre slovenskú literatúru je skutočnosť, že Slniečko je jediným umeleckým mesačníkom pre deti, kde majú možnosť publikovať mladí autori a prispievať tak k aktualizácii literárnej výchovy na školách 1. stupňa a na pedagogických fakultách. V zahraničí časopis využívajú deti zahraničných Slovákov (Rumunsko, Poľsko, bývalá Juhoslávia, Česko) i učitelia slovenčiny.

Rozdiel medzi výdavkami (tlač, honoráre) a príjmami z predaja predstavuje **zisk 383.926,- Sk** (nezahŕňa mzdy a režijné náklady).

Záver

Časopis Slniečko je detským časopisom s najväčšou čitateľskou základňou v SR. Podieľal sa nielen na šírení informácií o pôvodnej tvorbe pre deti a mládež medzi najmenšími čitateľmi, ale aktívne vstupoval aj do výchovného procesu na základných školách. Jeho obsah, náklad i ekonomické výsledky svedčia o tom, že časopis splnil ciele vytýčené kontraktom.

3.6 Vydávanie časopisu Knižná revue

V kontrakte mal dvojtýždenník Knižná revue plánovaný rozpočet **2,525. 000,- Sk**. Skutočné čerpanie predstavovalo **2,554.000,- Sk** (vykryté rozpočtom 2,385.000,- Sk, vlastnými tržbami 169.000,- Sk)

Dovedna vyšlo 26 čísel. Rozšírené bolo číslo 2: obsahovalo index kníh, ktoré vyšli v 2. polroku 2002, a 1.260 bibliografických záznamov. Vyšli 3 dvojčísla: 14 – 15 s literárnokritickým hodnotením literatúry faktu, literárnej vedy a literatúry pre deti a mládež

za rok 2002; 16 – 17 s indexom kníh obsahujúcim 1 255 bibliografických záznamov, ktoré vyšli v 1. polroku 2003, a hodnotením prózy a poézie. Číslo 22 bolo rozšírené o inzertnú prílohu k Bibliotéke; ako dvojčíslo vyšla aj Knižná revue v decembri 25 – 26. Časopis sa rozšíril aj o dve prílohy *Spravodajcu LIC*, ktoré dokumentovali činnosť LIC za 1. a 2. polrok 2003. Rozšíril sa okruh stálych prispievateľov, čo prispelo k širšiemu tematickému a obsahovému záberu dvojtýždenníka. Rovnako sa rozšíril okruh úzko spolupracujúcich vydavateľstiev. Dôkazom zlepšenia činnosti je zvýšenie počtu spracovaných kníh v rubrike Knihy v predaji, a tým aj v polročnom registri. S mimoriadne kladným ohlasom sa stretlo spracovanie indexu kníh – vyšli vo formáte, ktorý sme experimentálne vyskúšali v roku 2002.

Redakcia sa zúčastňuje prakticky na všetkých prezentáciách kníh v Bratislave a zhromažďuje informácie o mimobratislavských prezentáciách, čím dokumentuje nielen nové knižné tituly, ale vytvára aj cenný sumár informácií o literárnych aktivitách, ktoré nikto iný nedokumentuje.

Redakcia pripravila v apríli aj slávnostné vyhlásenie výsledkov ankety Kniha roka, Vydavateľstvo roka a Debut roka. Na financovaní akcie sa spolupodieľalo Združenie vydavateľov a kníhkupcov SR. Akcia sa stretla s mimoriadnym ohlasom médií, záznam z odovzdávania bol odvysielaný v rozhlase, v rozhlase odznel aj rozhovor so šéfredaktorkou, rovnako v televízii TA3.

Šéfredaktorka vystúpila v rozhlasovej relácii Nočná pyramída, čo využila nielen na propagáciu Knižnej revue, ale aj činnosti LIC a najmä šírenia slovenskej literatúry v zahraničí. Pracuje tiež v prípravnom výbore medzinárodného knižného veľtrhu Bibliotéka. Knižná revue pripravila literárny program s predstaviteľmi katolíckej moderny pre študentov Gymnázia Matky Alexie.

Redaktorka Marta Bábiková sa zúčastnila na tlačovej konferencii k európskej literárnej cene Madeleine Zepterovej v Paríži (výdavky hradila firma Zepter).

Redakcia sa podieľala aj na príprave a realizácii nultého ročníka pracovného seminára Kritické reflexie poézie a prózy 2002, ktorý LIC pripravilo spolu s Univerzitou Cyrila a Metoda v Trnave.

Časopis sa vyrovnával s dôsledkami zvýšenia ceny. Má vyše 500 predplatiteľov, 32 zahraničných predplatiteľov. Okrem toho priamo od redakcie kupujú KR: kníhkupectvá Martinus (20 ks), Kníhkupectvo Pod hradom (20 ks), Slovenský spisovateľ (20 ks), Slovenský Tatran (150 ks), Duma (10 ks). V komisii sa predáva v kníhkupectvách Luxor a kníhkupectve Matice slovenskej. Ostatné KR sa predávajú cez distribúciu Mediaprint kapa. Hlavnými odberateľmi sú knižnice, vydavateľstvá, školy, kníhkupectvá a kultúrne strediská, ako aj všetci záujemcovia o odbornú literatúru a beletriu.

V redakcii sa podarilo vytvoriť stále personálne zloženie a stabilný okruh prispievateľov a recenzentov, čo umožňuje poskytovať aj informačné služby, ktoré nemá v náplni práce. Na redakciu sa obracajú čitatelia, ktorí zháňajú nejaký titul, ako aj knižnice a často i kníhkupectvá, ktoré „pátrajú“ po knižke či vydavateľovi. Za prínos pokladáme, že do KR prispievajú najmä mladí vysokoškolskí pedagógovia a doktorandi, ale aj vysokoškolskí profesori a študenti. Napriek tomu, že v redakcii sú len traja pracovníci (jeden na polovičný úväzok), pracujeme so začínajúcimi autormi recenzií, čo je síce veľmi časovo náročné, ale mimoriadne dôležité vzhľadom na súčasnú situáciu v literárnej kritike.

Najväčší problém je s distribúciou časopisu, ktorá je veľmi drahá a pôsobí nesystémovo najmä vzhľadom na časopisy s menším nákladom a nižšími cenami. Chýbajú financie na účinnú reklamu vo veľkom.

Časopis dodržal stanovené limity rozpočtu, ako aj ostatné kvantitatívne ukazovatele.

Záver

Časopis Knižná revue splnil svoje kultúrno-politické poslanie a aktívne sa podieľal na vytváraní literárneho vedomia a informovanosti svojich čitateľov. V súčasnosti je jediným periodikom na Slovensku s komplexným záberom na knižnú kultúru a dianie v literatúre. Prináša v relatívnej komplexnosti najaktuálnejšie

informácie a prispieva ku komplexnej reflexii slovenského literárneho procesu a diania v oblasti knižnej kultúry. Svojimi aktivitami vytvára aj predpoklady na efektívne zhromažďovanie a šírenie informácií o slovenskej literatúre v zahraničí, čím naplňa ciele kontraktu.

3.7. Edičná činnosť (neperiodické tituly) a tvorba textov a materiálov zameraných na prezentáciu slovenskej literatúry doma i v zahraničí

Činnosť stála

Edičná činnosť LIC sa orientuje na vydávanie odborných diel tematicky zameraných na dejiny slovenskej literatúry, esejí a spomienok literárnych tvorcov, literárnych monografií a dokumentov z národných dejín. Vydávaním týchto diel sa snažíme dotvárať a obohacovať obraz o slovenskej literatúre a jej osobnostiach a zároveň slovenskú literatúru propagovať v zahraničí. Na základe týchto kritérií a vzhľadom na vyčlenené rozpočtové prostriedky na edičnú činnosť sme pripravili plán edičnej činnosti na rok 2003.

Na túto činnosť malo LIC v rozpočte kontraktu vyčlenených **2,450.000,- Sk**. Skutočne sa vyčerpalo **4,152.000,- Sk** (kultúrne aktivity).

V rámci edičnej činnosti sme v roku 2003 vydali knižné tituly:

Cap à l'Est (Smerovanie na východ). Zborník zo stretnutí frankofónnych básnikov

Publikácia zaznamenáva prvé dve stretnutia frankofónnych básnikov z desiatich krajín strednej a východnej Európy, ktorí sa zúčastnili na multikultúrnej akcii Smerovanie na východ (Cap à l'Est) v Domove slovenských spisovateľov v Budmericiach v roku 2002. Po vstupných informáciách v slovenčine publikácia prináša vo francúzštine literárne portréty a ukážky z tvorby 16 básnikov – účastníkov týchto stretnutí. Publikácia bola využitá aj ako súčasť medializácie Medzinárodného festivalu poézie, divadla a hudby, ktorý sa konal v roku 2003 v Banskej Štiavnici.

Viliam Turčány: Cestami poézie I. (Za obraznosťou básnictva)

Prvý zväzok knižného výberu z rozsiahleho literárnovedného diela Viliama Turčányho s podtitulom Za obraznosťou básnictva prináša autorov zasvätený pohľad na dielo veľkých básnikov antiky, klasicizmu a renesancie (Vergília, Horatia, Pertarku, Danteho, Michelangela, Shakespeara, Ronsarda a Corneilla) a súčasne odкрýva tvorivé dotyky, paralely alebo analógie medzi týmito vrcholnými zjavmi európskej poézie a najväčšími básnikmi novodobej slovenskej poézie (Hollý, Kollár, Hviezdoslav a Krasko). Do prvého zväzku knižného výberu zaradil autor aj texty zaoberajúce sa počiatkami nášho básnictva – Poznámky k hlaholike – a umeleckej stavbe Proglasu a Veľbáseň storočí, ako aj ďalšie štúdie zaoberajúce sa otázkami horizontálnej a vertikálnej básnickej obraznosti. Tieto texty, napísané v rozpätí niekoľkých desaťročí, ponúkajú aj dnes bohatstvo nových poznatkov, ale aj množstvo tvorivých inšpirácií.

Viliam Turčány: Cestami poézie II. (Pri domácich prameňoch)

Druhý zväzok knižného výberu s podtitulom Pri domácich prameňoch obsahuje najmä práce zaoberajúce sa básnickým jazykom a veršovými systémami v slovenskom klasicizme u Jána Hollého a Jána Kollára (štúdie Básnický slovník Jána Hollého, Ján Hollý ako teoretik verša, Sylabizmus a sylabotonizmus Jána Kollára, Časomiera Jána Kollára), strofikou u Hviezdoslava a Vajanského a metaforou u Krasku a Jesenského. V štúdiu Stretnutie dvoch poetík (poetiky parnasizmu a symbolizmu) analyzuje „niektoré skryté prvky z napätia medzi poetikou Pavla Országha Hviezdoslava a Ivana Krasku“. V záverečnej štúdiu

výberu Devín a poézia Turčány uvádza citáty z veršov Hollého, Štúra, Hviezdoslava, S. Chalupku (ale aj z Danteho Raja), ktoré boli inšpirované staroslávny Devínom.

Na obidva zväzky poskytlo MK SR transfer (kultúrne aktivity) vo výške 360.000,- Sk, skutočne sa vyčerpala suma 415.819, ktorá sa vyrovnala presunom z iných prostriedkov LIC.

František Štraus: Základy slovenskej verzológie

Práca literárneho vedca Františka Štrausa má charakter syntetickej monografie, zaoberajúcej sa problematikou verša. Posledné dielo podobného charakteru vyšlo pred štyridsiatimi rokmi. Ide o základné dielo slovenskej verzológie. Autor ním završuje svoju dlhodobú a sústavnú výskumnú prácu, v ktorej sa vedecká náročnosť organicky prepája s komplexnosťou poznávacieho prístupu k otázkam verzológie, verša a jeho jednotlivých zložiek. Štrausova monografia zaplňa medzeru v slovenskej literárnej histórii, ktorá vznikla v oblasti systematickejšieho výkladu základných otázok verzológie – jednej zo základných disciplín poetiky. Zároveň veľmi dobre splní aj poslanie pedagogické – pri univerzitnom vzdelávaní budúcich učiteľov slovenskej literatúry.

MK SR poskytlo transfer (kultúrne aktivity) vo výške 203.000,- Sk. Skutočne sa vyčerpalo 207.484,- Sk. Rozdiel sa uhradil presunom prostriedkov z rozpočtu na aktivity, na ktorých vznikli úspory.

Stanislav Šmatlák – Vladimír Petřík – Ludwig Richter: Geschichte der slowakischen Literatur und ihrer Rezeption im deutschen Sprachraum (Dejiny slovenskej literatúry a ich recepcia v nemeckom jazykovom priestore)

Práca literárnych vedcov S. Šmatláka a V. Petříka je syntetickým pohľadom na dejiny slovenskej literatúry od jej počiatkov až po súčasnosť. Je to rozsiahly a odborne fundovaný pohľad na všetky rozhodujúce etapy vývinu slovenskej literatúry, ktorý nemeckému čitateľovi – najmä literárnym vedcom, slavistom a slovakistom – poslúži ako zdroj základných informácií o dejinách slovenskej literatúry. Práca je doplnená rozsiahlou štúdiou významného slavistu a slovakistu Ludwiga Richtera o osudoch slovenskej literatúry v nemeckom jazykovom prostredí a kompletnou bibliografiou diel prekladov slovenských autorov, ktoré vyšli v nemčine (spolu takmer 600 bibliografických záznamov). Vydanie dejín slovenskej literatúry možno z hľadiska propagácie slovenskej literatúry v nemeckom jazykovom prostredí považovať za mimoriadne významný edičný čin. Prostredníctvom nemeckej distribučnej spoločnosti sa bude táto kniha šíriť aj na nemeckom knižnom trhu.

Na vydanie publikácie poskytlo MK SR transfer (kultúrne aktivity) vo výške 387.000,- Sk, ktorý sa vyčerpá.

V kráľovstve svätého Štefana (Vznik uhorského štátu a čas arpádovských kráľov). III. zv. edície Pramene

Tretí zväzok edície Pramene, ktorá na pramennom materiáli dokladuje históriu obdobia, keď sa Slováci sformovali do podoby svojbytného národa, predstavuje výber z originálnych historických prameňov v slovenskom preklade od najstarších čias až po dnešok a možno ju pokladať za unikátny príspevok k poznaniu národnej histórie prostredníctvom sprístupnených pramenných materiálov. Tretí zväzok edície vychádza po IV. (Pod vládou anjouovských kráľov) a V. zväzku (Prvý cisár na uhorskom tróne), ktoré vyšli v predchádzajúcich rokoch. Oneskorené vydanie súvisí s náročnosťou získavania a prekladu príslušných historických prameňov k prvým trom storočiam jestvovania uhorského kráľovstva (roky 1000 – 1301). III. zväzok na vydanie pripravil a dokumenty z latinských originálov preložil Richard Marsina, najlepší slovenský odborník na stredoveké dejiny na Slovensku. Celá edícia Pramene vzniká pod editorským vedením známeho historika a publicistu Pavla Dvořáka a v spolupráci s vedeckými pracovníkmi Historického ústavu SAV. Má veľký ohlas odbornej a čitateľskej verejnosti na Slovensku i v zahraničí.

Rozpočet na publikáciu (transfer kultúrne aktivity) predstavoval 1,100.000,- Sk, zásluhou úsporných opatrení sa vyčerpalo len 1,049.000,- Sk.

Peter Valček – Pavol Rankov: Čítanie 2003

Knižné vydanie záverečnej správy o výskume súčasného stavu a úrovne čítania v SR, ktorý v roku 2003 realizovalo Literárne informačné centrum (v spolupráci s Národným osvetovým centrom) na reprezentatívnej vzorke 1 500 respondentov. Záverečná správa je ucelenou a obsiahlou analýzou tohto výskumu. V knižnej podobe zároveň prináša množstvo grafov a tabuliek, ktoré ilustrujú jednotlivé kapitoly realizovaných výskumných úloh. Súčasťou knižného vydania záverečnej správy je aj jej anglické rezumé. Publikácia vyšla ako súčasť splnenia výskumnej úlohy rovnakého názvu.

Spravodajca LIC

S cieľom informovať o svojej činnosti v roku 2003 vydalo LIC dve čísla Spravodajcu LIC. Vyšli ako príloha dvojtyždenníka Knižná revue (25. júna. a 10. decembra 2003). Obsahové ťažisko oboch čísel spočívalo najmä v informovaní o domácich a zahraničných aktivitách LIC a o podpore a prezentáciách slovenskej literatúry doma i vo svete. Spravodajca LIC sa stal efektívnym informačným zdrojom najmä o možnostiach prenikania slovenskej literatúry do sveta, formách jej podpory a vydávania, ako aj o informačných aktivitách spojených s literárnym dianím na Slovensku. Aj v budúcich rokoch chceme pokračovať v jeho vydávaní v tlačenej i elektronickej podobe.

Záver

LIC aj v tejto oblasti splnilo kultúrno-politické i ekonomické zámery kontraktu. Poskytlo slovenskej verejnosti jedinečné knižné materiály, ktoré sú nevyhnutnou podmienkou rozširovania vedomostí o vlastnej minulosti a špecifikách Slovenska.

3.8. Prezentácia slovenskej literatúry a literárnych informácií na internete a literárna informačná databáza LINDA

Činnosť stála

V kontrakte bol rozpočet na tieto aktivity **1,539.000,- Sk**, skutočne sa vyčerpalo **1,543.000,- Sk**.

V uplynulom roku LIC zabezpečovalo údržbu a postupné rozšírenie a skvalitnenie vybudovanej počítačovej siete LIC, modernizovalo počítačový park, priebežne zabezpečovalo najnevyhnutnejší servis (v oblasti hardvéru i softvéru) vrátane poradenstva a relevantných informácií v prípade menších porúch a problémov pri práci s výpočtovou technikou. V priebehu celého roka 2003, rovnako ako aj v predchádzajúcich rokoch, zabezpečovalo bezchybný chod celého informačného systému LIC.

LIC naďalej sústavne rozširovalo a dopĺňalo existujúcu a dnes už aj vo svete populárnu webovú prezentáciu LIC na internete, ktorá stále zaznamenáva pomerne vysokú návštevnosť (pozri prílohu *Štatistiky využitia pre www.litcentrum.sk*), a získava nemalo stálych návštevníkov z radov odbornej i laickej verejnosti. Na internetovej stránke LIC sú okrem informácií o inštitúcii a činnosti jednotlivých oddelení, aj osobnosti literárneho života jubilujúce v rokoch 2000, 2001, 2002, 2003, ktorý sa v uplynulom roku rozšíril o 223 jubilejných portrétov. Okrem informačnej hodnoty a odbornej úrovne jednotlivých portrétov je dobre využiteľný ako učebný materiál pre vysokoškolských študentov na filozofických a pedagogických fakultách. Informačne hodnotný je aj ďalší významný produkt – elektronický Album slovenských spisovateľov, obsahujúci 142 portrétov popredných literárnych tvorcov 20. storočia. Okrem informačnej hodnoty a odbornej úrovne jednotlivých portrétov je dobre využiteľný ako učebný materiál pre vysokoškolských študentov na filozofických a pedagogických fakultách. Rovnako informačne hodnotný je ďalší významný produkt: knihy vydané v LIC od roku 1998, informácie o príbuzných inštitúciách (AOSS, SSS, literárnych kluboch atď.), knižniciach, vydavateľstvách, spolkoch a organizáciách zahraničných Slovákov, knižných veľtrhoch a pod. Stránka sa priebežne rozširuje, aktualizuje a naplňa

novými informáciami. LIC aj v priebehu roku 2003 dodávalo mesačne Ministerstvu kultúry SR materiál o jubilujúcich osobnostiach slovenského literárneho života a zároveň ho publikovalo na webovej stránke LIC.

Na internetovej stránke LIC v rubrike Aktuality bolo uverejnených viac ako 60 informácií o domácich i zahraničných aktivitách LIC, medzi ktoré patrili najmä informácie o národných expozíciách SR na medzinárodných knižných veľtrhoch, prezentácie súčasnej slovenskej literatúry na zahraničných univerzitách a v Slovenských inštitútoch, informácie o dielach slovenských autorov, ktoré vyšli u zahraničných vydavateľov s podporou LIC, medzinárodné konferencie a semináre o slovenskej literatúre, informácie o významnom medzinárodnom podujatí Smerovanie na východ a ďalšie aktivity LIC.

LIC sledovalo cieľ (najmä v dennej tlači, ale aj prostredníctvom internetu) sprístupniť a aktualizovať informácie o predstaviteľoch slovenskej literatúry doma i v zahraničí, o ich dielach, literárnom živote SR a vo svete. Vypracovalo a postupne rozširovalo existujúci a dnes už veľmi úspešný internetový projekt *Album slovenských spisovateľov*. Elektronický Album slovenských spisovateľov obsahuje nateraz 142 portrétov popredných literárnych tvorcov 20. storočia. Informačne hodnotný je aj ďalší významný produkt – interaktívny katalóg prozaikov a básnikov (v slovenskej, anglickej a nemeckej verzii) nielen so základnými biografickými a bibliografickými údajmi, charakteristikou diela, citátmi kritiky, ukážkou z diela, ale aj s generovaním výročí a jubileí, možnosťami vyhľadávania a pod. Tento internetový projekt, ktorý sústavne narastá, zaznamenal nielen značný úspech v odborných kruhoch, ale aj veľmi pozitívny ohlas v zahraničí. Prostredníctvom internetu sa touto efektívnou a pútavou formou sprístupňujú celému svetu, laickému i odbornému, základné údaje a poznatky o slovenskej literatúre a jej predstaviteľoch. Okrem množstva textových predlôh sú tu spracované aj obrazové predlohy (aktívne sa využíva skener a digitálny fotoaparát nielen na grafické dotvorenie webových stránok LIC (fotografie spisovateľov, obálky kníh, zábery z podujatí, atď.), ale aj na budovanie fotoarchívu organizácie pre potreby iných oddelení LIC (redakcie Knižná revue a Slniečko, Zahraničné oddelenie, Literárne oddelenie) a pre domácich i zahraničných záujemcov.

Užívateľov výstupov oddelenia možno rozdeliť do troch skupín:

- pracovníci Literárneho informačného centra,
- používatelia vládnej počítačovej siete GOVNET,
- používatelia celosvetovej počítačovej siete INTERNET (t. j. Slovensko a celý svet).

Medzi používateľmi vládnej počítačovej siete GOVNET výstupy najviac využívajú MK SR a MŠ SR, ktoré tieto následne zaraďujú do svojich plánov aktivít, informačných databáz a pod. Oddelenie informatiky priebežne dodáva Ministerstvu kultúry SR materiál *Jubilujúce osobnosti slovenského literárneho života*. Internetové sídlo LIC svojou vizuálnou formou, štruktúrou a obsahom spolu s ďalšími internetovými projektmi vytvorenými LIC (najmä internetový Album slovenských spisovateľov) zaznamenali veľmi pozitívny ohlas u širokej škály používateľov.

Vo veľkom množstve používateľov celosvetovej počítačovej siete INTERNET dominujú predstavitelia školstva (študenti aj pedagógovia), rôznych literárnych a umeleckých organizácií, zahraniční Slováci, pracovníci zastupiteľských úradov SR v zahraničí i na Slovensku.

LIC spolupracuje aj so Slovenskou národnou knižnicou v Martine, najmä prostredníctvom Slovenskej národnej bibliografie (využitie informácií o knižných vydaniach v rámci oddelenia i celého LIC). Aktívne spolupracuje s Albertina icome Bratislava, s. r. o. (informácie o novinkách zo sveta elektronických informačných zdrojov). Nadviazala prvé kontakty s podobnými internetovými databázami v Nemecku a Poľsku. Príležitostne spolupracuje aj s literárnymi organizáciami, STV a SRo. Aktívna je spolupráca s množstvom fyzických osôb, zo Slovenska i zo zahraničia, ktorým prostredníctvom elektronickej pošty poskytuje rôzne informácie z literárnej oblasti, prípadne kontakty.

Celkový počet prístupov na webovú stránku LIC sa i v roku 2003 zvýšil a sústavne vykazuje stúpajúcu tendenciu (pozri prílohu *Štatistiky využitia pre www.litcentrum.sk*) i napriek tomu, že LIC nemá prostriedky na cielenú propagáciu a reklamu (napr. v edičnej činnosti organizácie, jej podujatiach a iných výstupoch). Je samozrejmosťou, že najväčší záujem prejavujú návštevníci zo Slovenska (cca 60 %). Na prvých miestach už tradične figuruje Česká Republika, Francúzsko, USA, Veľká Británia, Nemecko, Rakúsko. Stanovené úlohy na rok 2003 boli kvalitne a včas realizované (pričom mnohé sa plnia priebežne), spomenieme napr.:

- priebežná aktualizácia internetového sídla CAP À L'EST (www.capalest.sk) v dvoch jazykových mutáciách (v slovenčine i francúzštine).
- udržiavanie prezentácie podpornými aktivitami + rozširovanie aktuálnych informácií (súťaže, novinky, aktuality) – rubrika AKTUALITY
- priebežná aktualizácia internetového projektu Album slovenských spisovateľov
- priebežná aktualizácia webstránky periodika KNIŽNÁ REVUE
- priebežné zabezpečovanie údržby a modernizácie celého počítačového parku LIC
- priebežné aktualizovanie knižného fondu LIC
- vytvorenie tzv. elektronických kníh (predtým knižne vydaných LIC).

V rozpočte pridelené finančné prostriedky použité na plnenie týchto aktivít stačili v podstate len na pokrytie základných pracovných úloh. Zatiaľ však nestačia na vybudovanie a rozvíjanie pracoviska vybaveného modernými informačnými technológiami a na realizáciu ďalších projektov (najmä internetových, ale aj tvorbu multimedialných CD ROM-ov – napr. *Profily slovenských autorov, Diela slovenských autorov, Študentský čitateľský denník*). Pristúpilo sa však k zásadnejšej transformácii súčasnej blokovej databázy na interaktívnu, teda na databázu schopnú prepojiť jednotlivé podsystémy a vytvárať rozličné účelové konfigurácie výstupov.

Na internete sa budú naďalej sprístupňovať aktivity prezentujúce slovenskú literatúru:

- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia web-prezentácie LIC na internete.
- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia literárneho portálu LIC na internete.
- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia internetovej stránky CAP À L'EST.
- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia elektronickej podoby časopisu KNIŽNÁ REVUE.
- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia elektronickej podoby časopisu SLOVAK LITERARY REVUE.
- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia elektronickej podoby časopisu SLNIEČKO.
- o Realizácia, rozširovanie a sústavná aktualizácia elektronickej podoby ALBUMU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV (v jazyku slovenskom, anglickom a nemeckom).
- o Vytváranie elektronickej podoby knižných publikácií vydaných LIC (napr. V. Petrik: Slovensko a jeho literatúra – v 2 jazykových mutáciách, V. Petrik: Súčasná slovenská literatúra – v 5 jazykových mutáciách, pripravuje sa S. Šmatlák: Dejiny slovenskej literatúry I., II.)
- o Publikovanie medailónov jubilujúcich slovenských spisovateľov na internete.
- o Aktívna spolupráca pri realizácii projektu LINDA (Literárnej informačnej databázy).

Ďalšie aktivity v tejto oblasti závisia v značnej miere od finančných zdrojov organizácie.

V súvislosti s náročnejšími úlohami bude treba doriešiť personálne obsadenie Oddelenia informatiky tak, aby sa zabezpečila nielen optimálna správa siete LIC, ale aj cieľavedomá systémová príprava nových projektov a prvkov systému.

Štatistiku využitia www.litcentrum.sk zobrazujú nasledujúce tabuľky:

Naj 30 z 42 krajín celkom

#	zásahov		súborov		kBytov		krajina
1	45255	54.61%	30898	55.27%	226099	49.85%	Slovenska republika
2	17901	21.60%	10577	18.92%	83913	18.50%	Nezistená/neznama
3	5433	6.56%	3336	5.97%	38700	8.53%	US komercna
4	4818	5.81%	4052	7.25%	52917	11.67%	Siet
5	4449	5.37%	3230	5.78%	25668	5.66%	Ceska republika
6	585	0.71%	338	0.60%	2169	0.48%	Holandsko
7	580	0.70%	440	0.79%	3153	0.70%	Francuzsko
8	535	0.65%	432	0.77%	2918	0.64%	Nemecko
9	449	0.54%	367	0.66%	2514	0.55%	Spanielsko
10	426	0.51%	389	0.70%	2783	0.61%	Polsko
11	343	0.41%	278	0.50%	1673	0.37%	Rakusko
12	324	0.39%	259	0.46%	1691	0.37%	Madarsko
13	314	0.38%	275	0.49%	1804	0.40%	Svajciarsko
14	291	0.35%	199	0.36%	2036	0.45%	Belgicko
15	233	0.28%	121	0.22%	670	0.15%	Medzinarodna (int)
16	177	0.21%	136	0.24%	882	0.19%	Velka Britania (UK)
17	161	0.19%	82	0.15%	489	0.11%	Grecko
18	144	0.17%	124	0.22%	746	0.16%	US akademicka
19	66	0.08%	62	0.11%	398	0.09%	Estonsko
20	59	0.07%	55	0.10%	350	0.08%	Novy Zeland
21	52	0.06%	51	0.09%	440	0.10%	Taliansko
22	34	0.04%	13	0.02%	53	0.01%	Chorvatsko
23	26	0.03%	19	0.03%	85	0.02%	Australia
24	26	0.03%	20	0.04%	140	0.03%	Ruska federacia
25	25	0.03%	25	0.04%	182	0.04%	Kanada
26	22	0.03%	3	0.01%	22	0.00%	Jugoslavia
27	19	0.02%	13	0.02%	117	0.03%	Izrael
28	17	0.02%	17	0.03%	122	0.03%	Finsko
29	16	0.02%	16	0.03%	161	0.04%	Slovinsko
30	13	0.02%	13	0.02%	76	0.02%	Malajzia

Mesiac	Denný priemer				Mesačné súčty					
	zásahov	súborov	strán	návštev	miest	kBytov	návštev	strán	súborov	zásahov
December 2003	4868	3236	1116	260	3987	793676	8072	34601	100341	150935
November 2003	6873	4642	1388	309	4977	1141356	9279	41661	139261	206208
Október 2003	5263	3513	1068	241	3998	858387	7484	33114	108910	163172
September 2003	4459	2649	921	211	2930	578003	6344	27642	79470	133798
August 2003	2735	1567	737	117	1832	408506	3639	22869	48606	84808
Júl 2003	2631	1533	751	128	1996	431352	3989	23290	47550	81566
Jún 2003	2954	2009	795	140	2655	496234	4226	23876	60274	88644
Máj 2003	3100	2182	710	184	3266	524611	5722	22027	67649	96117
Apríl 2003	3478	2435	740	156	2846	597284	4692	22222	73068	104349
Marec 2003	3275	2332	721	130	2340	568374	4057	22356	72313	101538
Február 2003	2803	1947	549	113	1839	436020	3183	15389	54523	78495
Január 2003	2673	1803	482	97	2194	453589	3034	14951	55907	82871
celkom						7287392	63721	303998	907872	1372501

Využitie stránky www.litcentrum.sk v roku 2003 malo kolísavú tendenciu. Najnižšia návštevnosť stránky bola v januári a letných mesiacoch (júl – august), a najvyššia v mesiaci november.

Najčastejší návštevníci stránky – krajiny:

1. SR (doména .sk)
2. nezistená/neznáma;
3. US komerčná (doména .com)
4. sieť a Česká republika (doména .cz)
5. Poľsko (doména .pl); Nemecko (doména .de); iné.

Záver

LIC ďalej pokračovalo v digitalizácii a internetizácii rozličných prameňov informácií o slovenskej literatúre a literárnom procese. Vytvorilo úctyhodný objem informácií využiteľných pri propagačných aktivitách doma i v zahraničí. Pristúpilo k ďalšej modernizácii existujúceho systému na báze interaktivity medzi jednotlivými zložkami databázy. Úlohy stanovené kontraktom tým úspešne splnilo.

3.8. Šírenie a podpora pôvodnej knižnej tvorby LIC

Činnosť stála

Kontraktom stanovený rozpočet na tieto aktivity bol **1,014.000,- Sk**, skutočne sa vyčerpalo z rozpočtu **397.000,- Sk** a **617.000,- Sk** sa vykrylo z tržieb a výnosov.

V roku 2003 LIC vydalo vlastné publikácie (pozri 3.7) a zabezpečilo ich distribúciu do existujúcich predajných sietí. Predaj kníh realizuje aj cez kníhkupectvá, knižnice, školy, odborné inštitúcie, úrady, dobierkovou službou a pultovým predajom v priestoroch skladu súkromným osobám. Knihy balí a expeduje poštou alebo vlastnou dopravou. Vyhotovuje faktúry a dodacie listy, vedie samostatné skladové účtovníctvo (skladové karty, príjemky, výdajky, stav zásob, pohyb titulov, adresár odberateľov, mesačné uzávierky, inventarizáciu zásob atď.). Vykonáva náborovú činnosť prostredníctvom ponukových letákov konkrétnym adresátom, prostredníctvom internetovej stránky a časopisov LIC. Objednávky kníh sa vybavovali spravidla do 2 dní od doručenia objednávky.

V uplynulom roku bolo prijatých do zásob 5 nových titulov v celkovom náklade 3 560 ks výtlačkov v nákupnej cene 772 480.- Sk. Z celkových knižných zásob sa predalo spolu **4 774 ks výtlačkov v celkovej sume 521.305.- Sk.** K dosiahnutiu výsledkov napomohli predovšetkým dva nové zväzky z edície Pramene, ktoré stimulovali aj predaj už vydaných troch zväzkov. Celkove sa v uplynulom roku predalo 1 238 výtlačkov edície Pramene v celkovej sume 269 516.- Sk, čo z celkového obratu znamená 51 %. Na zvyšných 49 % sa podieľali tituly vydané v rokoch 1996 – 2002.

Na zabezpečenie predaja kníh boli pripravené raz za polrok osobitné ponuky na nové tituly a skladované tituly, ktoré sa rozosieli približne na 500 konkrétnych adres: kníhkupectvá, distribúcie, knižnice, inštitúcie, školy, úrady, súkromné osoby. Týmto spôsobom, osobnými kontraktmi, prezentáciou na internetovej stránke a propagáciou v časopisoch LIC sa dosiahlo, že niektoré tituly sa vypredali. Najčastejšími obchodnými realizátormi knižnej produkcie LIC boli predovšetkým kníhkupectvá (60%), z ktorých pravidelne odoberali knihy: Kníhkupectvo Slovenský spisovateľ Bratislava, Kníhkupectvo Matica slovenskej Bratislava, Kníhkupectvo pod Hradom Trenčín, Kníhkupectvo Index Bratislava, Kníhkupectvo Artfórum Žilina a Bratislava, Kníhkupectvo Paseka B. Bystrica, Kníhkupectvo Viera Nitra, Kníhkupectvo Academia Bratislava, Kníhkupectvo Duma B. Bystrica, Kníhkupectvo Juventus Prešov, Kníhkupectvo Smižanská Spišská Nová Ves, Kníhkupectvo Tatran Bratislava, Kníhkupectvo Nauka Prešov, Kníhkupectvo Transcius L. Mikuláš, Kníhkupectvo Martinus Martin, distribučné agentúry: Modul, Freddie Pištek, Belimex, Gutenberg, LB Story, Eurobooks, Rak, Eurobooks, Remedium. Ďalšími užívateľmi boli knižnice, školy, inštitúcie (30 %), predovšetkým okresné a mestské knižnice Bratislava, Lučenec, P. Bystrica, Martin, Brezno, Žilina, Košice, B. Bystrica, vysokoškolské knižnice Trnava, Bratislava, Nitra, gymnáziá Bratislava, Nitra, fakulty vysokých škôl Trnava, Nitra, Bratislava. Súkromné osoby (učitelia, študenti, vedeckí pracovníci) sa podieľali na produkte asi v 10% objeme.

LIC však svoju aktivitu orientovalo aj na sprístupňovanie inej slovenskej literatúry, najmä diel, ktoré predstavujú trvalé hodnoty. S týmto cieľom zorganizovalo prakticky bez finančných nárokov tieto podujatia:

Celodenný seminár o básnickej a prozaickej tvorbe so študentmi Univerzity Cyrila a Metoda v Trnave

Celodenného podujatia, na ktorom sa hodnotila knižná produkcia roka 2002 sa zúčastnilo okolo 60 študentov a pedagogických pracovníkov, ktorí v živej diskusii reagovali na nastolené otázky vývoja súčasnej slovenskej literatúry. Hlavné referáty predniesli Alexander Halvoník a Radoslav Matejov.

I. ročník Literárnych stretnutí

Takmer celotýždňové podujatie sa realizovalo v spolupráci s Národným osvetovým centrom v dňoch 20. - 22. mája 2003 vo V - klube v Bratislave. Malo formu literárnych besied, doplnených o interaktívny alebo dramatizačný prvok. Navyše jednotlivé akcie boli orientované na vopred vybrané publikum a poslucháči boli na stretnutie s konkrétnym autorom a jeho dielom aj dopredu pripravení. Zvýšilo to efektívnosť aj poznávaciu úroveň jednotlivých besied.

Literárne stretnutia mali nasledujúci program:

Katolícka moderna – stretnutie študentov z Gymnázia Matky Alexie s klasikom katolíckej moderny, najstarším žijúcim slovenským básnikom Svetoslavom Veiglom a básnikom Jánom Motulkom.

Bola raz jedna trieda – stretnutie žiakov základnej školy na Hlbokej ulici so spisovateľom Tomášom Janovicom a výtvarníkom a ilustrátorom Svetozárom Mydlom. Deti mali počas besedy možnosť na vopred pripravených letáčikoch nakresliť a napísať svoje predstavy o vnímaní poézii T. Janovica.

Majstri a Povetrie (Spomienky na Vincenta Šikulu) – stretnutie študentov Gymnázia

Antona Bernoláka zo Senca s Veronikou Šikulovou a Annou Blahovou-Šikulovou, na ktorom si študenti maturanti pripomenuli s dcérou a manželkou tohto majstra slovenskej prózy. Študenti tu čítali úryvky z jeho textov a vyznávali sa, čím ich oslovilo Šikulovo literárne dielo.

Usmej sa, srdiečko – stretnutie detí zo základných škôl na Jesenského a Jeséniovej ulici s detskými autormi a ilustrátormi I. Popovičom, M. Kellenbergerom a M. Môt'ovským o knižke *Usmej sa, srdiečko*, ktorá je výberom 51 slovenských rozprávok od 51 autorov. Počas besedy deti kreslili, učili sa spoločne spievať zhudobnené básničky a vniknúť do tajomstiev tvorby animovaných a kreslených rozprávok.

Démon (Ako vzniká z prózy dráma) – javisková podoba dramatizácie poviedok Márie Bátorovej, ktorú študentom viacerých bratislavských gymnázií predviedli herci nitrianskeho divadla A. Bagara. Zámerom bolo ukázať možnosti intermediálneho prístupu k literárnemu textu. Dráma o vzťahu rodičov a ich dospelých detí zaujala svojou vypätou citovosťou a bola podnetom na zaujímavú diskusiu študentov s autorkou prozaického textu M. Bátorovou.

Paralelné čítačky – stretnutie členov literárneho klubu Generácia z Petržalky s uznávanými tvorcami slovenskej literatúry D. Dušekom, J. Buzássym a P. Holkom. "Paralelné" čítanie textov ukázalo vzájomnú spriaznenosť pri uvažovaní o tvorbe a schopnosť vnímať a oceniť aj cudzí text. Stretnutie ukázalo, že literatúra zostáva takmer posledným autentickým priestorom na nadviazanie tvorivého dialógu rôznych generácií.

Literárne stretnutia prebiehali v uvoľnenej, inšpirujúcej atmosfére, nevyhnutnej na skutočné vnímanie literárneho diela. Publikum, teda stredoškolskí študenti a deti z bratislavských škôl, si vybrali na stretnutia autorov, ktorých tvorba ich už vopred oslovila, alebo sa s ňou počas prípravy na stretnutie zoznámili. Otvoril sa tak priestor na dialóg, ktorý nebol vnútený ich profesormi. Niektoré spontánne výpovede študentov, ale i detí ukázali, že literatúra sa celkom neodsunula zo zorného poľa mladej generácie, že v slovenskej literatúre sú diela, ktoré sa im privrávajú a môžu v nich vyvolať citovú i morálnu ozvenu. Stretnutia boli dostatočne a v predstihu medializované. Forma interaktívnych besied, doplnených o dramatickú či vizuálnu časť je prítlačivou a perspektívnou formou literárneho podujatia a LIC bude v týchto podujatiach pokračovať aj v budúcich rokoch.

Výskum súčasného stavu a úrovne čítania v SR

Z poverenia Ministerstva kultúry SR Literárne informačné centrum v spolupráci s Kabinetom výskumu kultúry a verejnej mienky Národného osvetového centra realizovalo v roku 2003 terénny výskum pod názvom Výskum súčasného stavu a úrovne čítania v SR. Projekt výskumu čítania nadviazal na tematicky a obsahovo podobne orientované výskumy, ktoré sa uskutočňujú v krajinách OECD od roku 2000 a ich ťažiskom sú sociologické a psychologické prieskumy tzv. čitateľskej kompetencie – analytickej schopnosti čítať texty. Výsledky výskumov ukazujú, že masívna účasť elektronických médií v spoločenskej a kultúrnej komunikácii negatívne vplyva na schopnosť čítať, sústrediť sa na text, ako aj na rozvoj fantázie u najmladšej generácie. Klesá predaj detskej literatúry a zároveň narastá počet detí so špecifickými poruchami učenia.

Výsledky týchto medzinárodných výskumov sa zohľadnili aj pri koncipovaní základných cieľov nášho výskumu čítania a pri zostavení dotazníka, ktorého úlohou bolo získať základné údaje o štruktúre čitateľského správania na čo najširšej vzorke respondentov. Terénny výskum sa realizoval v júni 2003 na reprezentatívnej vzorke 1 500 respondentov, jeho štatistické a obsahové vyhodnotenie uskutočnilo LIC.

Z jeho výsledkov vyplýva, že čítanie beletrie je dennou potrebou len pre 8,9 % obyvateľov Slovenska, aspoň raz do mesiaca po nej siahne 28,7 %, ale vôbec ju nečíta viac ako tretina súčasnej populácie, presne 34,6 %. Periodickú tlač, najmä denníky, číta 75 % obyvateľov Slovenska. Medzi šestnástimi najčítanejšími autormi beletrie vedie slovenská autorka Kelleová-Vasilková. Jej prvenstvo, ale aj vysoká čítanosť diel D. Steelovej, J. Grishama či J. Nižnanského svedčí o trvalej tendencii čítať ľahšiu, skôr príbehovú

a oddychovo zameranú literatúru. Pokiaľ ide o čitateľské potreby a očakávania, 46 % čitateľov sa chce pri čítaní knihy zabaviť, 44,5 % sa chce poučiť a 41 % zabudnúť na každodenné problémy. Dôležité je zistenie, že až 68,9 % dnešných čitateľov by za istých priaznivejších okolností čítalo viac, ako číta teraz. Od čítania ich odvádzajú zvyšujúce sa ceny kníh, ale aj nedostatok voľného času. Televíziu však nepovažujú za hlavného konkurenta pri čítaní kníh. Výskum čítania ukázal, že aj na Slovensku nastáva výrazný posun od tradičného kultu beletrie a jej funkcie „svedomia národa“ k „ dátovému čítaniu“ – čítaniu pre získavanie nových, zväčša odborných informácií. Až 56 % respondentov číta knihy preto, lebo si to vyžaduje ich práca či štúdium. Výskum čítania na Slovensku, podobne ako výskumy v krajinách OECD či vo svetovom porovnávacom výskume čítania detí PIRLS, ukázal, že civilizačný vplyv moderných technológií a zmeny spôsobu života (posuny v masovom i individuálnom prežívaní kultúrnych a iných ľudských hodnôt) ovplyvňujú aj mechanizmy čítania a celkovú hodnotovú orientáciu najmä mladej generácie. Napriek tomu väčšina respondentov čítanie stále vníma ako nenahraditeľnú kultúrnu hodnotu. Výsledky výskumu sprístupnilo LIC na tlačových poradách a formou záverečnej správy. Stretli sa so širokým ohlasom médií a odborníkov.

LIC chce vo výskume čítania pokračovať aj v roku 2004, a to so špecifickým zameraním na úroveň čítania žiakov vyšších ročníkov základných škôl a študentov stredných škôl, aby sa získali údaje, ktoré sú porovnateľné s výskumami tejto skupiny obyvateľov v členských štátoch OECD.

Na zabezpečenie úlohy bolo do rozpočtu LIC **pridelených 400.000,- Sk** (kultúrne aktivity), z ktorých **sa vyčerpalo 392.648,- Sk**.

LIC zabezpečilo aj tieto ďalšie aktivity zamerané na propagáciu a šírenie slovenskej literatúry:

- Príprava materiálov pre slovensko-rakúske vydanie časopisu UNO SOCIETY na základe požiadavky Ministerstva zahraničných vecí SR
- Vypracovanie návrhu do výročia UNESCO na roky 2004 – 2005 (do kalendára UNESCO bolo zahrnuté 100. výročie narodenia básnika Laca Novomeského, popredného predstaviteľa medzivojnovovej básnickej avantgardy).
- Na internetovej stránke LIC v rubrike Aktuality uverejnilo LIC viac ako 60 informácií o svojich domácich i zahraničných aktivitách.
- Pracovníci LIC prispievali do časopisu Knižná revue a Revue slovenskej literatúry článkami, recenziami, rozhovormi a informáciami o aktivitách LIC.
- O činnosti LIC informoval mediálny hovorca aj v literárnych časopisoch a v médiách (denníky SME, Pravda, Národná obroda, Nový deň, Slovenský rozhlas a Slovenská televízia, TA 3).
- Celkove bolo v slovenských médiách v roku 2003 publikovaných takmer sto informácií, rozhovorov, článkov a spravodajských šotov.

Pre Ministerstvo kultúry SR oddelenie vypracovalo 223 portrétov jubilujúcich slovenských spisovateľov a kultúrnych pracovníkov.

Záver

Publikačné a prezentačné aktivity LIC prispeli k lepšiemu poznaniu slovenskej literatúry a jej aktívnemu vnímaniu čitateľmi. Vytvorili aj predpoklady na vnímanie a formovanie čitateľských potrieb ako kultúrnotvorného fenoménu. Zámery stanovené kontraktom sa takto úspešne splnili.

3.10. Odborné, analytické, poradenské a iné výstupy prostredníctvom MK SR pre orgány

Literárne informačné centrum pre zriaďovateľa – MK SR pripravuje a poskytuje odborné stanoviská, analytické a poradenské služby z oblasti literatúry a knižnej tvorby. Iné výstupy poskytuje buď priamo pre MK SR alebo prostredníctvom MK SR ostatným orgánom štátnej správy a Európskej únie (literatúra a vydavateľská činnosť, návrhy zmlúv

uzatváraných MK SR či inými orgánmi štátnej správy ku kultúrnym dohodám a vykonávacím protokolom). Dodáva námety na stretnutia a rozhovory ministra kultúry a iných predstaviteľov MK SR so zahraničnými partnermi. V predchádzajúcich rokoch to bolo 40 – 50 takýchto výstupov; podobne to bolo aj roku 2003. K najrozsiahlejším a najvýznamnejším výstupom v roku 2003 patrili:

- vypracovanie 223 portrétov jubilujúcich slovenských spisovateľov a kultúrnych pracovníkov, ktoré predstavujú aj hodnotnú literárnu informáciu, navyše doplnenú o nové diela literárne činných jubilatov
- LIC vypracovalo viacero stanovísk k pripravovaným medzinárodným kultúrnym dohodám (Francúzsko, Nemecko, Belgicko a pod.)
- návrh na udelenie ceny SAV Ludvigovi Richterovi
- návrh na zaradenie 3 slovenských románov do odporúčaní na preklad pre UNESCO,
- návrh na udelenie štátnych vyznamenaní – 3x

Podklady a stanoviská:

- stanovisko k dokumentu UNESCO Návrh medzinárodného dohovoru o kultúrnej rozmanitosti
- vypracovanie podkladov na rokovanie s českým predsedom vlády v oblasti knižnej kultúry
- stanovisko k návrhu na organizáciu konferencie expertov CEI na tému Vydávanie kníh a daň z pridanej hodnoty (DPH)
- stanovisko k Autorskému zákonu, Zákonu o povinných výtlačkoch a DPH
- vyjadrenie k možnosti vyslania slovenských expertov a tvorivých umelcov z oblasti pôvodnej i preloženej literatúry do zahraničia v rámci uzavretých kultúrnych dohôd a programov spolupráce
- informáciu o tvorivých osobnostiach, ktoré by mali záujem, resp. prichádzali by do úvahy pre spoluprácu s umelcami Bavorska,
- informácia o slovenských autoroch odporúčaných na preklad, ktorý vyjde v Indii.

Vyjadrenia k pripravovaným legislatívnym zámerom a námetom vlády SR:

- stanovisko k návrhu legislatívneho zámeru nového Zákonníka práce a ďalším legislatívnym aktom prijatým v r. 2003;
- stanovisko k návrhu koncepcie určovania správnych poplatkov.

Literárne informačné centrum, ako organizácia poverená starostlivosťou a propagáciou a rozvoj slovenskej pôvodnej i prekladovej literatúry, sa vyjadrovalo *k otázkam kultúrnej spolupráce s inými krajinami*, k návrhom kultúrnych dohôd, programov spolupráce a vykonávacích protokolov:

- k návrhu dohody medzi Portugalskou republikou a Slovenskou republikou o spolupráci v oblasti vzdelávania, kultúry, vedy a technologického rozvoja, mládeže, športu a masovokomunikačných prostriedkov
- k programu spolupráce medzi Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Ministerstvom kultúry Bieloruska na roky 2003 – 2005
- k návrhu kultúrnej spolupráce medzi SR a Portugalskom na roky 2004 – 2005
- k návrhu Plánu kultúrnej spolupráce s Ministerstvom kultúry Kubánskej republiky
- k návrhu Plánu kultúrnej spolupráce s Ministerstvom kultúry Španielska
- k tvorbe nového návrhu programu kultúrnej, školskej, jazykovej, vedeckej, odbornej a inštitucionálnej spolupráce medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Francúzskej republiky;
- k návrhu programu spolupráce medzi Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Ministerstvom kultúry Indickej republiky na roky 2003 – 2006
- k návrhu Programu spolupráce v oblasti školstva a kultúry medzi Slovenskou republikou a Španielskym kráľovstvom na roky 2003 – 2005
- vypracúvanie námetov a podkladov na rokovania ministra a funkcionárov MK SR, ale aj iných ministerstiev, najmä MZV a ďalšie.

Záver

Konkrétne ciele v tejto oblasti kontrakt neobsahoval. Úlohy sa plnili priebežne podľa požiadaviek MK SR. Požiadavky, ktoré v tomto smere Literárne informačné centrum od MK SR dostalo, boli, podľa vyjadrenia MK SR, splnené na dobrej úrovni.

4. Činnosti Literárneho informačného centra a náklady

Náklady na jednotlivé činnosti v kontrakte uzatvorenom medzi MK SR a Literárnym informačným centrom na rok 2003

Tabuľka č. 4.4.1

(v tis. Sk)

Činnosti/produkty organizácie:	Náklady * na činnosť /produkty celkom	Náklady kryté z:		
		Bežného transferu	Tržieb a výnosov	Iných zdrojov**
Aktivita	1	2	3	4
Medzinárodné knižné veľtrhy (Londýn, Bologna, Ženeva, Praha, Varšava, Frankfurt)	4,658	4,658	—	—
Systematická podpora prekladov slovenskej literatúry v zahraničí (21 titulov)	1,786	1,786	—	—
Vydávanie materiálov v cudzích jazykoch pre zahraničie na propagáciu slovenskej literatúry a spisovateľov v zahraničí	1,678	1,678	—	—
Podpora zahraničných prekladateľov a spolupráca so zahraničnými prekladateľskými, spisovateľskými a kultúrnymi organizáciami a vydavateľmi	1,888	1,888		
Vydávanie časopisu Slniečko	4,441	719	3,7222	—
Vydávanie časopisu Knižná revue	2,554	2,385	169	—
Edičná činnosť (neperiodické tituly) a tvorba textov a materiálov zameraných na propagáciu slov. lit. doma i v zahraničí	4,152	4,152		
Prezentácia slovenskej literatúry a literárnych informácií na internete v informačnom systéme LINDA	1,543	1,543		
Šírenie a podpora pôvodnej knižnej tvorby LIC	1,014	397	617	
Odborné, analytické a poradenské výstupy prostredníctvom MK SR pre orgány štátnej správy a EÚ	360	360		

<i>SPOLU</i>	24,074	19,566	4,508	
--------------	--------	--------	-------	--

Poznámka: Náklady na činnosť sú uvedené v súhrne priamych a nepriamych nákladov. Do nepriamych nákladov sú rozpočítané náklady na správnu a prevádzkovú réžiu. Do nepriamych nákladov sú zahrnuté výdavky na réžiu organizácie (riaditeľ, sekretárka, ekonomicko-hospodárske oddelenia, platy, prenájom kancelárií, nákup materiálu a technického vybavenia, prevádzka služobných áut vrátane výdavkov za garážovanie, opravy). Uvedené náklady sú rozpočítané úmerne na jednotlivé činnosti podľa podielu zamestnancov na jednotlivých činnostiach (percentuálne).

a) Výdavky na vybrané výkony (produkty) a porovnanie s predchádzajúcimi rokmi
Preklady diel slovenskej literatúry do cudzích jazykov

Tabuľka č. 4.4.2

rok	počet autorov	počet titulov	počet jazykov	výška dotácie	poznámka
1966	3	3	3	146.520	
1997	4	6	5	438.000	z toho 2 antol.
1998	4	9	7	587.340	z toho 3 antol.
1999	15	19	11	1.147.873	
2000	13	14	10	1.063.499	z toho 1 antol.
2001	13	20	9	1.465.848	z toho 5 antol
2002	17	26	11	1.616.258	z toho 3 antol.
2003	19	20	11	794.452	z toho 1 čas.
Spolu	88	117		7.259.790	

Ako vyplýva z tabuľky, počet realizovaných titulov v roku 2003 sa mierne zvýšil napriek nižším dotáciám na tieto účely oproti predchádzajúcim rokom. Nedostatok finančných prostriedkov sa riešil jednak úspornými opatreniami, jednak tým, že realizácia niektorých zmluvných pohľadávok zahraničných partnerov sa presúva na ďalšie plánovacie obdobie.

b) Výdavky na vydávanie literárnovedných diel

Tabuľka č. 4.4.3

rok	počet titulov	náklad v ks.	výdavky	poznámka
1996	7	25.000	nie sú k disp.	
1997	9	22.800	nie sú k disp.	
1998	21	37.000	13.420.531	362,70/ks
1999	12	11.200	5.002.000	446,60/ks
2000	4	2.000	693.000	266,50/ks
2001	2	2.500	1.674.000	669,60/ks
2002	4	6.000	2.842.000	473,60/ks
2003	3	3.100	1.672.308	539,50/ks
Celkom	62	110.200	25.303.901	

Ako vidieť z tabuľky, LIC mala v roku 2003 jeden z najnižších rozpočtov na vydávanie neperiodických publikácií. Z tohto dôvodu muselo znížiť náklady kníh, čo sa prejavilo v zvýšení jednotkovej ceny na výrobu jedného výtlačku (až 539,50 Sk). Táto skutočnosť bude mať negatívny dosah na tržby v budúcom roku.

5. Rozpočet organizácie

Tabuľka č. 5.5.1

tis. Sk

	Ukazovateľ	Skutočnosť 2002	Schválený rozpočet 2003	Upravený Rozpočet 2003	Skutočnosť 2003	Z toho z transferu	% čerpania 4:3
A	b	1	2	3	4	5	6
B e ž n ý t r a n s f e r	Výnosy spolu (6..)	26051	21550	21550	24444	19936	97,83
	Z toho:						
	Prevádzková dotácia (691)	20285	16500	19936	19936	19936	100,00
	Tržby za predaj (601+602)	5595	5.000	5.000	4372	—	87,44
	Z toho Tržby z prenájmu	—	—	—	—	—	—
	Iné ostatné výnosy a tržby (649 + 651)	171	50	50	136	—	272,00
	Náklady spolu (5..)	25101	21550	224986	24047	19392	96,43
	Z toho:						
	Spotrebované náklady (50)	414	500	522	407	407	98,90
	Služby (51)	15922	11.550	14768	14576	10845	98,90
Z toho: Reprezentačné (513)	97	110	110	98	98	89,09	

Osobné náklady (52)	7892	8680	8867	8239	7288	92,10
Z toho: Mzdové náklady (521)	65717	6090	6237	6918	5147	94,88
Dane a poplatky (53)	18	50	59	28	28	47,45
Ostatné náklady (54)	373	350	350	346	346	98,85
Odpisy, predaný majetok, rezervy.. (55)	482	420	420	478	478	113,81
Z toho: Odpisy N a HIM (551)	482	420	420	472	478	113,81
Hospodársky výsledok (+/-)	950	—	—	370	544	
Nákup NIM a HIM – spolu	—	—	—	—	—	—
Z toho menovite:						

Dátum: 18.februára 2004

Spracoval: A. Salayová

Komentár k tabuľke

Literárne informačné centrum malo v roku 2003 schválený rozpočet vo výške 21,550.000,- Sk, z čoho dotácie z MK SR predstavovali 16,500.000 Sk, vlastné príjmy 5,000.000 Sk. V priebehu roka došlo k úprave rozpočtu dotáciou z MK (kultúrne aktivity) na 24,986.000,- Sk (t.j. o 3,436.000,- Sk). Nedosiahli sa však plánované príjmy z vlastnej činnosti (rozdiel oproti plánu – 628.000,- Sk). Celkový upravený rozpočet teda predstavoval 29,358.000 Sk. Prehľad úprav rozpočtu v priebehu roka 2003 je uvedený v Hodnotení činnosti a hospodárenia za rok 2003.

LIC čerpalo prostriedky po úprave rozpočtu zväčša v plnom rozsahu. Z účelovo pridelených prostriedkov sa väčšia suma (55.586,- Sk) sa nevyčerpala len z Literárneho festivalu v Banskej Štiavnici, kde sa podstatná časť výdavkov hradila z prostriedkov EÚ, čím došlo k úspore rozpočtových prostriedkov. Pri ostatných účelových dotáciách sa MK vracali len minimálne zvyškové sumy.

Výnosy a tržby: Napriek vynaloženému úsiliu pri plnení výnosov a tržieb z vlastnej činnosti sa nepodarilo naplniť plánované príjmy. Nepodarilo sa dosiahnuť zvýšenie, ba ani stabilizáciu nákladu časopisu Slniečko najmä v dôsledku zníženia objemu objednávok predplatiteľov, čo zapríčinil najmä populačný pokles potenciálnych detských čitateľov. Nenaplnenie tržieb bolo taktiež dôsledkom skutočnosti, že nové neperiodické tituly, obzvlášť náročné na redakčnú prípravu i výrobu, vyšli až koncom roka, takže ich predaj bol nízky a neovplyvnil zásadnejším spôsobom tržby. Predaj titulov zo skladových zásob (u väčšiny titulov boli znížené ceny) sa podarilo náborom udržať na úrovni minulých rokov.

Náklady: V pôvodnom rozpočte neboli vôbec vykryté výdavky na edičnú činnosť, na literárny autobus, len spolovice na dotácie dohodnutých vydaní prekladov diel slovenskej literatúry v zahraničí a ďalšie aktivity. Nedostatočné boli najmä prostriedky na vydávanie prekladov zo slovenskej literatúry v zahraničí. Prehľad o úpravách rozpočtu je uvedený v tabuľkovej časti.

K podstatnejším úsporám došlo v oblasti miezd, ktoré sa dosiahlo tým, že nebola obsadená funkcia zástupcu riaditeľa a časť roka pracoval na znížený pracovný úväzok aj vedúci oddelenia zahraničných aktivít.

Zásadným problémom je zvýšenie DPH na knihy a zvyšovanie cien vstupov vo všetkých oblastiach dotýkajúcich sa činnosti LIC. Tento problém bude treba meritórne riešiť v rámci rozpočtov na budúce roky.

Záver

Rozpočet LIC na rok 2003 nepostačoval najmä na pokrytie rozpracovaných aktivít so zahraničnými partnermi. V dôsledku ekonomickej situácie LIC sme upustili od mnohých domácich aktivít (okrem vydávania periodickej a neperiodickej tlače) a sústredili sa na najvýznamnejšie zahraničné aktivity. Za týchto okolností dosiahnuté výsledky hodnotíme ako optimálne.

Ekonomické podmienky pre činnosť LIC by zlepšila skutočnosť, keby rozpočtové prostriedky neboli realizované po mesiacoch, ale ročne. LIC by sa tak mohlo sústrediť na koncepcnejšiu prípravu i realizáciu jednotlivých podujatí a aktivít.

6. Personálne otázky

6.1. Počet zamestnancov

Po rokoch sústavného znižovania počtu zamestnancov organizácie sa v roku 2003 ustálil počet zamestnancov na 31. V priebehu roka došlo k značnej stabilizácii pracovníkov. Stabilizovala sa aj funkcia riaditeľa, kým funkcia zástupcu riaditeľa ostala v 2. polroku neobsadená a náplň jej činnosti sa rozložila na vedúcich pracovníkov.

V priebehu roka z organizácie odišli 3 zamestnanci na základe dohody. Na ich miesto sa prijali noví pracovníci, resp. zvýšili sa pracovné úväzky doterajším pracovníkom.

6.2. Štruktúra zamestnancov

Štruktúra zamestnancov Literárneho informačného centra z hľadiska zaradenosti obsahuje:

1+4+2 riadiacich pracovníkov (riaditeľ a zástupca, 4 vedúci oddelení + dvaja šéfredaktori)

1 personálny referent (kumulovaná funkcia s osobným tajomníkom riaditeľa)

16 odborných pracovníkov

6 pracovníkov v administratíve (dvaja na finančnom úseku, dvaja na materiálo-technickom, jeden vodič a jeden skladník v knižnom sklade)

Prehľad ďalších personálnych ukazovateľov:

a) Veková štruktúra zamestnancov za rok 2002

21 – 30 rokov	31 – 40 r.	41 – 50 r.	51 – 60 r.	nad 61
5	3	13	6	3

b) Vzdelanostná štruktúra zamestnancov:

ZŠ	SOU	ÚS	ÚSO	VŠ
1 (šofér)	1 (skladník)	5 (tech.adm)	2	21

Priemerná mesačná mzda: 14.799,- Sk

6.3. Organizačná štruktúra LIC

(pozri k tomu organizačnú štruktúru – tzv. pavúk)

6.4. Personálny plán na rok 2002 a jeho plnenie

Hlavnou úlohou personálneho plánu na rok 2003 bolo predovšetkým stabilizovať počet pracovníkov, optimalizovať kvalifikačnú štruktúru najmä s ohľadom na jazykové znalosti a prácu s internetom. Tento plán sa v zásade podarilo naplniť, no ďalšia efektívizácia v súvislosti s transformáciou organizácie činnosti si vyžiada pokračovať v skvalitňovaní personálneho obsadenia vedúcich postov i postov špecializovaných odborných pracovníkov. Uvedením do činnosti Zákona číslo 313/2001 o verejnej službe sa vytvorili podmienky na prijatie nových zamestnancov na plný úväzok a tým i na personálnu stabilizáciu. Osvedčila sa i nová organizačná štruktúra organizácie, ktorá vstúpila do platnosti dňom 1.1.2003.

6.5. Aktivity na rozvoj ľudských zdrojov

V stabilizovanej štruktúre pracoviska sa vyžaduje a všestranne podporuje účasť pracovníkov na rekvalifikačných a doškolovacích podujatiach organizovaných profesionálnymi inštitúciami. Dvaja mladší odborní zamestnanci si v roku 2003 doplnili vzdelanie doktorandským štúdiom na univerzite. Jeden pracovník získal licenciu na verejné obstarávanie. Osobitnú pozornosť venujeme účasti pracovníkov LIC na doškolovacích podujatiach v oblasti práce s počítačmi.

Prehľad o školeniach uvádzame v tabuľke.

Prehľad školení v rámci priebežného vzdelávania

Por.č.	Zameranie školenia	Počet osôb/dní	Poznámka
1.	Štátna pokladnica	1/1	690,-
2.	Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	1/1	685,-
3.	Aktuálne otázky účtovníctva prisp.org.	2/1	1390,-
4.	Zákonník práce a jeho novely	1/1	770,-
5.	Zákon o ochrane osobných údajov	3/1	2670,-
6.	Súčasný zmeny v zdrav. Poistení	1/1	800,-
7.	Usmernenie k zákonu 502/01 Zb.z.o kontr.	2/1	1392,-
8.	Príprava rozpočtu na r. 2004...	2/1	1400,-
9.	Nové postupy účtovania v rozp.,prisp.org.	1/1	880,-
10.	Novela ZP od 1.7.2003	1/3	2697,-
11.	Automobily - VO	1/1	0
12.	Štátna pokladnica	1/3	0
13.	Verejné obstarávanie	1/2	5000,-
14.	Novela zákona o rozpočtových pravidlách	2/1	1390,-
Spolu za rok 2003		20/19	19764,-

Záver

Úspechom v personálnej práci za rok 2003 je hladký prechod organizácie a zamestnancov na nové podmienky, ktoré uviedol do praxe Zákon NR SR číslo 313/2001 o verejnej službe. Vytvorili sa podmienky na transformáciu štruktúry redukciami na štyri oddelenia a dve redakcie (namiesto pôvodných siedmich oddelení a dvoch redakcií). To vytvára predpoklady na skvalitnenie riadenia činnosti Literárneho informačného centra a dosahovanie kvalitnejších výsledkov. Zvlášť treba vyzdvihnúť skutočnosť, že pri transformačnom procese nedošlo k vážnejšiemu narušeniu medzil'udských vzťahov a pracovného rytmu.

Priebežne sa zabezpečovalo aj potrebné vzdelávanie na školeniach k novým zákonom a predpisom, ktorými sa činnosť organizácie riadi.

7. Ciele a prehľad ich plnenie

Plnenie cieľov s prehľadom o ich plnení v súlade s metodikou na vypracovanie výročnej správy uvádzame v bode 3 tejto výročnej správy.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2003

Rok 2003 bol pre činnosť LIC rokom obsahovej, ekonomickej, štrukturálnej a personálne transformácie, ktorá sa v zásadných parametroch dokončila.

Štruktúra prostriedkov, ktoré malo LIC k dispozícii, pozostáva z dotácie bežného transferu a ďalších účelových dotácií, o ktoré sa rozpočet v priebehu roka upravoval, a z príjmov z vlastnej činnosti. Celková suma umožňuje organizácii plniť svoje poslanie v zmysle zriaďovacej listiny aspoň v najpotrebnejšom rozsahu. Ide pritom zväčša o aktivity orientované na zahraničie. Organizácia sa dokázala vyrovnat' s novou situáciou a zvládla všetky potrebné úlohy. V prvom rade sa vytvorili podmienky pre personálnu stabilizáciu organizácie, ktorá je významná najmä v obsadení odborných funkcií. Pri reorganizácii boli spojené oddelenia, ktorých charakter činnosti je vzájomne prepojený a v spoločnom oddelení pri jednom riadení môžu úspešnejšie plniť stanovené úlohy najmä smerom k zahraničiu.

Ako ukazujú hodnotenia činnosti v predchádzajúcich kapitolách, osobitne v kapitole 3, Literárne informačné centrum roku 2003 dosiahlo optimálne výsledky. Napomohli tomu opatrenia kladúce dôraz na prípravu zahraničných aktivít, na ktoré sa vyžadujú scenáre (v podobe úloh, ktoré je potrebné splniť v príprave a potom realizácii) s obsahovým, časovým, personálnym a finančným zabezpečením a vymedzením, ktoré schvaľuje vedenie organizácie.

LIC sa po prvý raz zapojilo do programu Kultúra 2000 a získalo v súčinnosti so zahraničnými partnermi 2 granty Európskej únie a na rok 2004 požiadalo o ďalší grant.

9. Hlavné skupiny používateľov výstupov organizácie

Užívateľov výstupov Literárneho informačného centra sme uviedli pri hodnotení kontraktov v tretej kapitole. Aj keď je činnosť Literárneho informačného centra orientovaná predovšetkým na zahraničie, používatelia sú pri jednotlivých aktivitách a výstupoch rozmanití. Uvedieme ich preto podľa jednotlivých aktivít.

9.1. Medzinárodné knižné veľtrhy

Kľúčovou cieľovou skupinou sú subjekty z okruhu záujemcov o slovenskú literatúru a knižnú kultúru (slovenskí vydavatelia pôvodnej i prekladovej literatúry, tlačiarne), ako aj odborná i laická verejnosť v zahraničí, ktorá je prijímateľom propagácie našej knižnej kultúry, vydateľských zámerov, výtvarnej a polygrafickej úrovne, ďalej zahraniční vydateľskí partneri a distributéri.

9.2. Podpora vydávanie prekladov diel slovenských autorov v zahraničí

Hlavné skupiny používateľov sú zahraničné vydateľstvá, ZÚ SR, slovenské inštitúty, katedry slavistiky v zahraničí, knižnice, prekladatelia, redaktori zahraničných kultúrnych a literárnych časopisov, vysokoškolskí pracovníci a napokon aj široká čitateľská verejnosť v zahraničí, pre ktorú sa diela v príslušnom národnom jazyku vydávajú.

9.3. Propagácia a prezentáciu slovenskej literatúry v zahraničí

Hlavné skupiny užívateľov sú ZÚ SR, slovenské inštitúty, vydateľstvá a katedry slavistiky v zahraničí, knižnice, prekladatelia, redaktori, vysokoškolskí pracovníci. Časopis SLR a Album slovenských spisovateľov distribuujeme prostredníctvom MZV SR na

zastupiteľské úrady SR v zahraničí, slovenské inštitúty a stále misie. SLR i Album slovenských spisovateľov sú určené najmä vydavateľským pracovníkom, redaktorom, prekladateľom, katedrám slovakistiky v zahraničí, vysokoškolským pedagógom, zahraničným študentom a ďalším záujemcom. Súčasne sa čísla SLR i Album zasielajú na adresy knižníc v SR, aj na adresy knižníc a stálych abonentov v zahraničí (Nemecko, Anglicko, Švédsko, Francúzsko, USA, Kanada) ako aj na univerzity a školy s bilingválnymi sekciami, ktoré majú o časopis záujem. Cieľovým objektom je aj kultúrna verejnosť v zahraničí.

9.4. Štipendijné pobyty zahraničných prekladateľov a spolupráca so zahraničnými spisovateľským i a prekladateľskými centrami

V tomto prípade ide o vyhranenú skupinu používateľov – zahraničných prekladateľov slovenskej literatúry, prekladateľské centrá (aj mimoeurópske) univerzitné a pedagogické inštitúcie v zahraničí s orientáciou na štúdium slavistiky a slovakistiky, ktorých činnosť však má oveľa väčší dosah na rôzne odborné skupiny a inštitúcie, ako aj na čitateľov. Cieľovou skupinou aj sú európske i mimoeurópske prekladateľské organizácie, spisovateľské a kultúrne organizácie.

9.5. Vydávať časopis (dvojtýždenník) KNIŽNÁ REVUE

Hlavnými užívateľmi sú predovšetkým sieť knižníc SR, kníhkupci SR, národné knižnice v zahraničí (Knižnú revue si objednalo takmer 50 knižníc v zahraničí, pre ktoré slúži ako základný informačný zdroj o knihách na Slovensku), prekladatelia zahraničnej literatúry na Slovensku i prekladatelia a záujemcovia slovenskej literatúry v zahraničí a široká čitateľská verejnosť.

9.6. Vydávať časopis (mesačník) SLNIEČKO

Používateľmi, resp. hlavným adresátom sú žiaci 1. – 5. ročníka základných škôl, základných umeleckých škôl, čitatelia detských knižníc, centier voľného času pre deti, poslucháči pedagogických fakúlt a pedagogicko-výchovní pracovníci ako aj naši krajanovia v zahraničí, respektíve ich deti.

9.7. Vydávať neperiodické tituly odbornej literatúry a cudzojazyčné mutácie

Užívateľmi knižnej produkcie sú domáci i zahraniční odborníci a záujemcovia o slovenskú literatúru, literárnovednú a literárnohistorickú problematiku slovenskej literatúry, katedry slavistiky a slovakistiky na zahraničných univerzitách, slovenské inštitúty, naše zastupiteľstvá v zahraničí, kultúrne, literárne a prekladateľské organizácie i prekladatelia a knižnice doma i v zahraničí a zahraniční odberatelia cudzojazyčných materiálov vydávaných LIC podľa adresára.

9.8. Propagácia a šírenie slovenskej literatúry v zahraničí

Hlavnými užívateľmi činnosti sú potenciálni zahraniční záujemcovia o slovenskú literatúru a kultúru: vysokoškolskí poslucháči, kultúrno-osvetoví pracovníci, príslušné oddelenia MK SR, v zahraničí najmä slovakisti, študenti slovakistiky, prekladatelia zo slovenskej literatúry, slovenské inštitúty.

9.9. Prezentácia slovenskej literatúry a spisovateľov v internetovom informačnom systéme LINDA

Hlavné skupiny užívateľov výstupov:

- pracovníci Literárneho informačného centra,
- používatelia vládnej počítačovej siete GOVNET (najviac MK a MŠ),
- používatelia celosvetovej počítačovej siete INTERNET (t.j. Slovensko a celý svet).

Medzi používateľmi celosvetovej počítačovej siete INTERNET (ktorí najviac využívajú výstupy) dominujú predstavitelia školstva (študenti aj pedagógovia), rôznych literárnych

a umeleckých organizácií, zahraniční Slováci, pracovníci zastupiteľských úradov SR v zahraničí i na Slovensku. O rozsahu užívateľov podáva prehľad tabuľka v kapitole 3.10.

9.10. Odborné, analytické a poradenské výstupy prostredníctvom MK SR pre orgány štátnej správy

Hlavným používateľom je MK SR, ktoré získané informácie využíva v svojej kultúrno-politickej činnosti a v rámci medzikultúrnych stykov súčasne sprostredkúva na využitie iným orgánom štátnej správy na účely štátnej propagácie a na účely súvisiace s riadením štátu a jeho kultúry. Prijímateľmi tohto typu informácií sú aj zahraničné inštitúcie a zastupiteľské úrady v zahraničí.

Bratislava 20. februára 2004

Alexander HALVONÍK
riaditeľ

